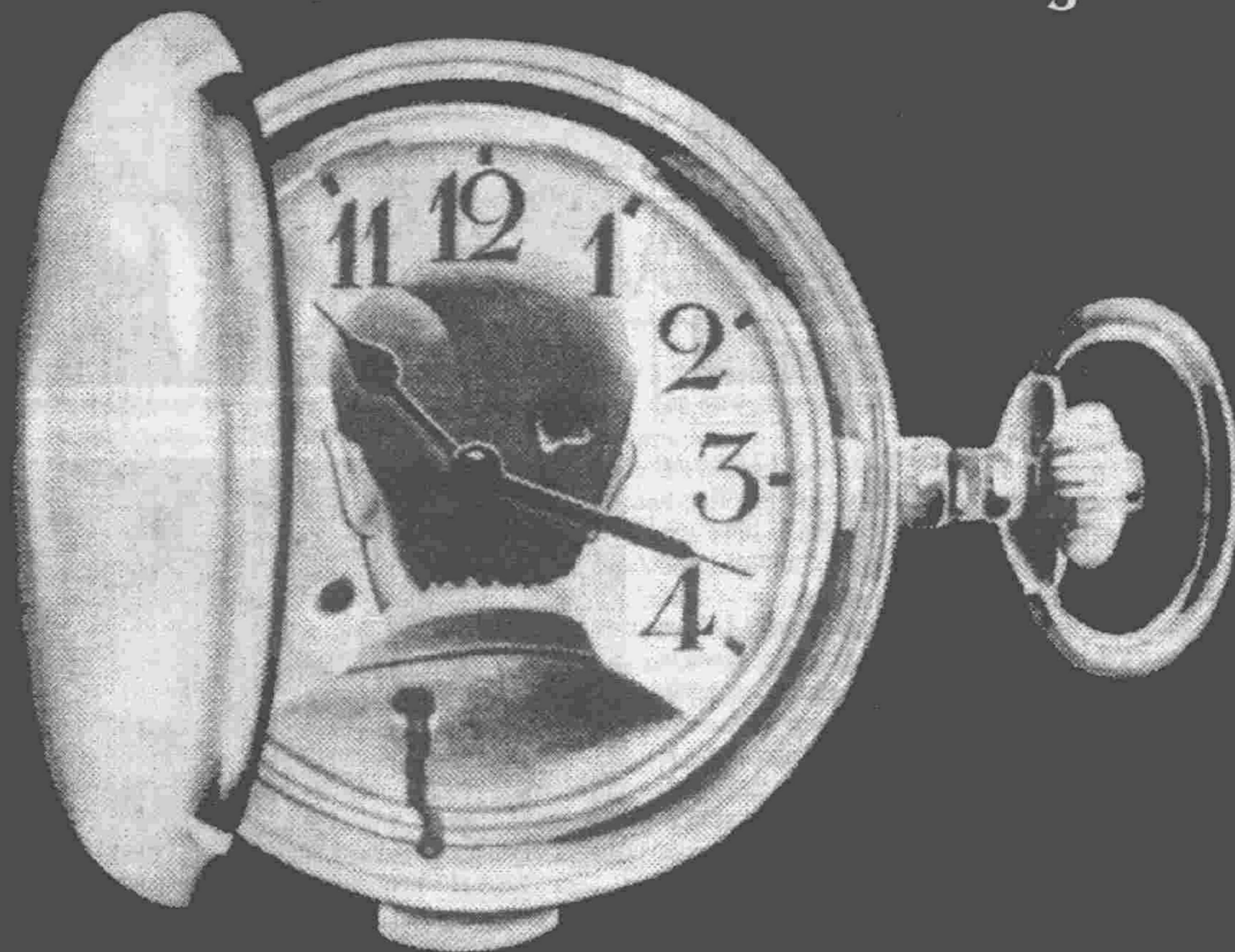

LATVIJAS UNIVERSITĀTES IZDEVUMS IZNĀK KOPŠ 1922. GADA 25. SEPTEMBRA

Universitātes avīze

Otrdiena, 1995.gada 28.februāris. Nr.11. Maksā 10 santimus

70 vai 90 minūšu lekcijas?

Vai meklēt kompromisu?

Grafika no žurnāla "NEUE WERBUNG"

SVINĒTIE, KAS PĀRVALDA ĢĀRA UN KĀRA IEROČUS

Foto: ANDRIS DZENIS

"Lettonias" un "Fraternitas Metropolitana" draudzīgais rokasspiediens

Foto: ANDRIS DZENIS

"Lettonias" prezidijs Ņujorkā seniors J. Mednis atgādina slaveno pagātņi

kuluāros tika dzirdētas sarunas, ka ar dažām no tām lettoņi ir naidā, pat izsaukuši uz divkauju, pat notikusi tiesa. Varbūt šajā nozīmīgajā dienā ienaidu gan nevajadzēja turēt.

Apsveikuma runās gan dzirkstīja humors, gan izskanēja pateicība neviltoti aizlūzušā balsi. Tika dāvātas arī veltes. Viena no tām sevišķi vērtīga - "Fraternitas Arctica" filistra atrastais un glabātais veco lettoņu alus kauss ar "Lettonias" krāsām.

Noslēgumā "Lettonias" kamiltonis Petronis nolasīja sūtītos apsveikumus un svinīgā aktā klātesošie nodziedāja studentu himnu "Gaudeamus"

"UA" pievienojas sveicējiem: "Vivat, crescat, floreat Lettonia in aeternum!"

AIJA ŠULTE

Foto: ANDRIS DZENIS

Korporācijas "Tālavija" pārstāvji bija ieradušies ar dāvanu - Krišjāņa Barona "Dainu" sējumiem

Foto: ANDRIS DZENIS

Lettoņus atnākušas apsveikt Mūzikas Akadēmijas studentes

Foto: ANDRIS DZENIS

Svinīgajā brīdī kopā ar buršiem un svētku viesiem Meierovica kungs ar kundzi

Vecākā latviešu studentu korporācija "Lettonia" 17.februārī LU Lielajā aulā svinēja savu jubileju - 125 gadu pastāvēšanu.

Svinības atklāja "Lettonias" prezidijs vadītājs U.Simons. Pirmais uzstājās latviešu luteriski - evaņģēliskās draudzes ārpus Latvijas arhibīskaps E.Rozītis.

"Lettonias" prezidijs no Ņujorkas tika uzaicināts ieņemt Latvijas prezidija vietas pie svinīgā akta galda, kuru greznoja rapiēri un sveces korporācijas "Lettonia" krāsās: zaļš, zils, zelts. Staltos pušus nomainīja iespaidīgi vīri. Seniors J.Mednis atgādināja buršiem un viesiem "Lettonias" vēsturi, kura iedalāma četros posmos. Pirmais saistīts ar Tērbatu, kad lettoņi izcināja slavenas menzūras. Otrais posms saistīts ar Brīvības kaujām, kurās 15 lettoņi atdeva dzīvības Tēvzemes labā. 19 ir Lāčplēša ordeņa kavalieri. Pēc tam, kad tika nolikti kara ieroči, lettoņi varēja lietot savus gara ieročus veselus divdesmit miera gadus. Trešais posms ir t.s. slepenais, pagrīdes posms Dzimtenē.Šajā laikā sāka darboties "Lettonias" atjaunotais konvents ārzemēs. Ceturtais posms iesākās nesen. ASV seniori atzīmēja, ka tiem 43 lettoņiem bija vajadzējis lielas virišķības, lai pārejas posmā atjaunotu "Lettonias" darbību Latvijā. Tagad "Lettoniā" darbojas 662 lettoņi. Noslēgumā ASV lettoņi uzdāvināja "Lettoniai" koka suvenīru - senlatviešu pili, greznotu ar korporācijas simboliem. Tas bija izveidots uz "Lettonias" 100 gadi, kuru nācās svinēt Čikāgā.

Tad svinīgo sanākumi turpināja vadīt Latvijas prezidijs. Lettoņus vēlējās apsveikt daudzi - Izglītības ministrija, LU rektors J.Zaķis, LLU pārstāvis J.Skujāns, prezidējošā studentu korporācija "Fraternitas Metropolitana", prezidējošā studenšu korporācija "Selga", LU Studentu padomes priekšsēdētājs K.Blūms u.c. Vairākas korporācijas nebija ieradušās. Buršu

70 VAI 90 MINŪTES?

Vēstures un filozofijas fakultātē tāpat kā pagājušajā gadā bija sapulcējušies neapmierinātie studenti no Filoloģijas, Juridiskās un Vēstures un filozofijas fakultātes. Nemiera cēlonis - vienota mācību laika ieviešana Latvijas Universitātē. Jau pagājušajā gadā t.s. humanitāro zinātņu studenti izteica savu neapmierinātību ar 90 minūšu garajām lekcijām. Kompromiss ar vadību tad tika atrasts.

Studentus ļoti apmierina 70 minūšu ilgas nodarbības. Humanitāro zinātņu studentiem, kā zināms, laboratorijas darbi nav veicami, toties bieži jāapmeklē bibliotēkas, tāpēc katra ietaupītā pusstunda ir patiesi vērtīga. Arī mācību spēki no minētajām fakultātēm atbalsta savus studentus.

1994./95.m.g. pavasara semestri tika atkārtoti realizēta LU vadības ideja par vienotu mācību laiku. Tādēļ 16.februārī notika tikšanās starp LU studentiem, mācību spēkiem un rektoru J.Zaķi. Tā noritēja tradicionālā atmosfērā. Vispirms studenti skaļi izteica savu neapmierinātību. J.Zaķa kungam izdevās viņus nomierināt, atgādinot, ka tādā veidā dialogs nav iespējams. Tikšanās rezultāts - kompromiss. Fakultātes, kuras vēlas strādāt pēc 70 minūšu ilgu lekciju sistēmas, to var darīt.

Jautājums vai šāda kārtība atkal pastāvēs tikai vienu semestri, līdz nākošajam LU vadības rīkojumam, citai studentu "paaudzei", citam mītiņam?

AIJA ŠULTE

STIPENDIJAS SAŅEMS VISI, KURI IR NOKĀRTOJUŠI SESIJU

Ši gada 9. februārī notika jaunievēlētās LU Studentu padomes pirmā sēde, kas gan sākās ar nelielu nokavēšanos, jo nebija iespējams atrast telpu, kur sapulcēties, tomēr visiem 25 Studentu padomes locekļiem klātesot. Pirmā sēdes daļa noritēja visnotaļ jaukā un neoficiālā gaisotnē, ar tās dienas jubilāra Jāņa Brieža sumināšanu. Bet savai dzimšanas dienai par godu jubilāram tika ne vien "Laimas" konfekšu kārba, bet arī divdesmit četras reizes ar smaidu sejā nācās izturēt pietuvināšanos 12. auditorijas griestiem, savu kolēģu stipro roku mestam.

Neoficiālo daļu nomainīja oficiālā, kad iepriekšējās Studentu padomes priekšsēdētājs Uldis Simsons ar savas darbības laikā iegūto pieredzi veikli apklusināja 12.auditorijā valdošo čalošanu, un kā sākotnējās darba kārtības punktus minēja jaunā priekšsēdētāja, priekšsēdētāja biedra un Studentu padomes sekretāra ievēlēšanu. Pirms šim visnotaļ nozīmīgajām vēlēšanām vēl tika ievēlēta balsu skaitīšanas komisija triju cilvēku sastāvā.

Studentu padomes priekšsēdētāja amatam tika izvirzītas divas kandidatūras Kristaps Blūms (Studenšu un studentu

korporāciju vēlēšanu saraksts) un Jānis Briedis ("Alianse") Slēgtā balsošanā ar 14 balsīm (no iespējamām 25) tika ievēlēts Kristaps Blūms. Arī priekšsēdētāja biedra (biedrenes) amatam tika izvirzītas divas kandidatūras Una Lazdiņa ("Alianse") un Juris Vaidakovs ("Uz jauno krastu"). Slēgtā balsošanā ar vienas balsis pārsvaru tika ievēlēts Juris Vaidakovs. Bet Studentu padomes sekretāra amats gluži kā dzimšanas dienas dāvana tika Jānim Briedim.

Turpmākajā vakara gaitā sēdes vadību pārņēma jaunais priekšsēdētājs Kristaps Blūms un kā galvenais jautājums tika apskatīts Stipendiju fonda sadalījums.

Kristaps Blūms informēja, ka 9.februāra LU budžeta komisijas sēdē ir nolemts, ka stipendijas tiks sadalītas pa vecam respektīvi tās saņems visi, kas ir nokārtojuši sesiju. Šobrīd vēl nav zināms, vai tiks atsevišķi iedalīta nauda Studentu poliklinikas darbības nodrošināšanai, vai arī tā tiks ņemta no stipendiju fonda. Tāpēc nav arī īsti skaidrs, ar kādu summu var rēķināties Studentu padome, bet ir solīts, ka šī summa nebūs mazāka kā iepriekšējā semestri. Stipendiju fonda

lidzēkļu sadalījums izraisīja nelielas debates starp "Uz jauno krastu" pārstāvjiem, kas piedāvāja ieviest nelielas procentuālo attiecību izmaiņas, un Uldi Simsonu. Bet pašreizējais Stipendiju fonda sadalījums, gan ar iespējamām izmaiņām, ir šāds: stipendijām - 90%, sociālajiem pabalstiem 3%, ipašām stipendijām zinātniskās darbības atbalstišanai, 4% studentu poliklinikas darbības nodrošināšanai, 2% - Studentu pašpārvaldes rezerves fonds (1% - Studentu padomei, 1% - fakultāšu pašpārvaldēm).

Studentu padomes sēdē tika runāts arī par LU mācību prorektora Jura Krūmiņa kunga aizsāktajām studiju procesa reformām pāreju no kursu sistēmas uz priekšmetu sistēmu, kā arī iecerī, ka tieši studentiem turpmāk vairāk jāpiedalās studiju programmu apspriešanā. Tādēļ studentiem ir plānots iesaistīties LU akadēmiski metodiskajās komisijās. Studentu padome arī ievēlēja savus pārstāvjus darbam šajās komisijās.

Studentu padomes sēdē klāt bija
MAGDA RIEKSTIŅA

MAKSAS STUDIJAS?!

Cik maksā viens students Latvijas augstskolās?

Šim jautājumam veltijām sava laikraksta 5. numuru. Interessants materiāls parādījās laikrakstā "Labrit" ar virsrakstu "Cik maksā viens students Latvijas augstskolās?". Nedaudz saīsinātu to publicējam.

PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA

1994./95. mācību gadā Latvijā darbojas 18 valsts augstskolas, kurās studē aptuveni 36 tūkstoši studentu. 1991. gadā pieņemtā Latvijas Republikas Izglītības likuma 43. pantā minēts, ka par studijām augstskolā ir noteikta ikgadēja maksa. Noteiktai studentu daļai mācību maksu sedz valsts. Šī "noteiktā studentu daļa" ir visi tie studenti, kuri studē par valsts budžeta līdzekļiem, tas ir, iestājusies, izturot konkursu. Bet saskaņā ar pastāvošo likumdošanu augstskolās ir arī maksas studenti jeb tie, kuri nav izturējuši konkursu, bet ir sekmīgi nokārtojuši iestājpārbaudījumus un studē "ārpus valsts budžeta līdzekļiem", maksājot noteiktu mācību maksu. Tā kā Latvijā nav noteikts vienots studiju maksas lielums un nav vienotas maksas sistēmas, katrā augstskolā pastāv sava mācību maksa, kas atkarīga no studiju izmaksām konkrētajā augstākajā mācību iestādē. Studējošais par maksas noteikumiem vienoties katrā augstskolā atsevišķi.

CIK IZMAKSĀ VIENA STUDENTA MĀCĪBAS?

Lai gan Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības un zinātnes departamenta augstākās izglītības nodaļas vadītājs Juris Dzelme minēja, ka precīzi aprēķini neesot veikti, jo nav izstrādāta vienota aprēķināšanas sistēma, tomēr ministrija konkrēta summa par viena studenta skološanas izmaksām pagājušajā gadā ir noteikta. Tā aprēķināta, izdalot augstskolām piešķirtos līdzekļus ar studentu skaitu. Pēc Izglītības un zinātnes ministrijas aprēķiniem, pagājušajā gadā viena studenta mācības no valsts kabatas prasijušas 538 latus. Šis ir tikai vidējais rādītājs par visām Latvijas augstskolām, jo katrai izmaksas ir citādas atkarībā no augstākās mācību iestādes specifikas. Liepājas Pedagoģiskās augst-

skolas rektors Kārlis Dobelis sacīja, ka Rektoru padome strādājot pie vienotas aprēķinu sistēmas izveidošanas. No konkrētiem secinājumiem par studentu mācību izmaksām katrā Latvijas augstskolā gan derētu izvairīties, bet augstskolu piedāvātie skaitļi ir ievērojami atšķirīgi (1. tabula). Šie dati vairāk gan attiecas uz aizvadīto gadu, šogad skaitļi būs pavisam citi. Tabulā ir fiksētas katras mācību iestādes vidējās izmaksas. Ari starp vienas augstskolas fakultātēm izmaksas var ievērojami atšķirties.

Pēc augstskolu piedāvātās informācijas var spriest, ka "visdārgākie" ir Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas audzēkņi. Pagājušajā gadā viena kadeta mācības augstskolai izmaksāja 2500 latu. Kā informēja pulkvedis Krēšlīņš, summa ir tik liela tāpēc, ka augstskola vēl tikai veidojas, nav pilnībā sakomplektēti visi mācību kursi, tiek iekārtoti jauni mācību korpusi. Krēšlīņa kungs salīdzinājumam minēja arī citu valstu studiju izmaksas. Piemēram, ASV četru gadu ilgas virsnieka mācības izmaksā 250 tūkstošus dolāru.

Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā, ieskaitot visus ar mācībām saistītos izdevumus (pasniedzēju algas, studentu stipendijas, komunālie maksājumi utt.), viena studenta mācības atkarībā no specialitātes izmaksā vidēji 1200-1500 latu gadā. Akadēmijas rektors Uldis Grāvītis minēja, ka lētāk par 1222 latiem gadā izskolot nākamo sporta pedagogo nav iespējams.

No "dārgākajiem" ir arī Latvijas Mūzikas akadēmijas studenti - viena studenta mācīšana gadā izmaksā vidēji 860 latu. Visvairāk izmaksā topošo dirigentu skološana - vairāk nekā 2000 latu gadā. Tas tāpēc, ka uz vienu šīs specialitātes studentu ir vairāki pasniedzēji.

Ari topošie jūrmieki ir dārgi viena studenta mācības Latvijā Jūras akadēmijā 1994. gadā

1. tabula
Cik gadā vidēji izmaksā viena studenta mācības Latvijas augstskolās (1994.gadā)

Augstskola	Summa Ls
Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija	2500
Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	1222
Latvijas Mūzikas akadēmija	860
Latvijas Jūras akadēmija	850
Latvijas Medicīnas akadēmija	788
Daugavpils Pedagoģiskā universitāte	700*
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	700
Latvijas Mākslas akadēmija	695**
Latvijas Kultūras akadēmija	458
Latvijas Universitāte	420
Rēzeknes Augstskola	417
Rīgas Tehniskā universitāte	400
IZM aprēķinātais vidējais visām augstskolām	538
<i>*Teorētiski 1995. gadā</i>	
<i>**1994./95. mācību gadā</i>	

2. tabula
Mācību maksa Latvijas augstskolās 1994./95. mācību gadā

Augstskola	Dienas nodaļa	Valsts nodaļa	Ārvalstu studentiem
Latvijas Mūzikas akadēmija	860	-	860Ls
Latvijas Medicīnas akadēmija	800	-	-
Latvijas Mākslas akadēmija	300	-	-
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	180	60	660Ls
Latvijas Kultūras akadēmija	170-200	-	-
Latvijas Jūras akadēmija	150-180	80*	-
Daugavpils Pedagoģiskā universitāte	150	-	-
Latvijas Sporta pedagoģijas augstskola	100	-	-
Rēzeknes Augstskola	-	65	-
Rīgas Tehniskā universitāte	40-150*	-	550Ls; 2000USD
Rīgas Pedagoģijas augstskola	40*	-	-
Liepājas Pedagoģiskā augstskola	-	-	-
Latvijas Policijas akadēmija	-	-	-
Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija	-	-	-
* Vienā semestrī			

prasijušas apmēram 850 latu.

Savukārt Latvijas Medicīnas akadēmijas prorektore Marina Gulmene informēja, ka valsts piešķirtie līdzekļi viena LMA studenta mācībām 1994. gadā bija 538 latus, bet saņemti 694 latus. Faktiski viena studenta mācīšanai pagājušajā gadā tika iztērēti 788 latus. Valsts plānotie līdzekļi 1995. gadam ir 935 latus vienam studentam. Latvijas Medicīnas akadēmijas vadība uzskata: lai ar minimālu

tehniskā aprīkojuma uzlabojumu 1995. gadā varētu sagatavot kvalificētu mediķi, nepieciešami 1188 latus. Bet, lai topošajiem stomatologiem nebūtu jāmaksā zobu labot ar asfalta urbjiem, šajā mācību gadā viena Stomatoloģijas fakultātes studenta apmācībai būtu nepieciešami 2045 latus.

Daugavpils Pedagoģiskās universitātes rektors Bruno Jansons "Labrit" informēja, ka aprēķini vēl neesot veikti, bet teorētiski viena

studenta mācības gadā varētu izmaksāt aptuveni 700 latu. Pēc universitātē veiktās aptaujas rezultātiem, 50 latu gadā par mācībām varētu studējošo, 100 latu - 50 procenti, toties maksāt 150 latu gadā par mācībām varēs atļauties tikai retais. Tāpēc, kā pastāstīja rektors, DPU ir izveidoti divi fondi, no kuru līdzekļiem tiks atbalstīti trūcīgi studenti.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Latvijas Mākslas akadēmijai studenta mācības izmaksā lētāk, jo, kā informēja akadēmijas zinātniskā darba prorektors Jānis Andris Osis, krāsas un materiālus (izņemot gipsi, mālus, ko akadēmija iegādājas centralizēti) studenti pērk par saviem līdzekļiem. Bet, salīdzinot ar citām augstskolām, dārdzības ziņā LMA daudz neatpaliek 1994. gadā viena studenta mācību izmaksas Latvijas Mākslas akadēmijā bija 695 latus.

Tikai dažas Latvijas augstskolas ir "lētas" par ministrija noteikto summu. Latvijas Kultūras akadēmijā viena studenta mācības izmaksā 458 latus, savukārt Latvijas Universitātē 420. Plānots, ka šogad LU students kļūs "dārgāks" - 650 latu gadā.

No LU nedaudz atpaliek Rēzeknes Augstskola, kur viena studenta mācīšana izmaksā 417 latu. Bet, kā informēja Rīgas Tehniskās universitātes rektors Egons Lavendelis, šajā augstskolā valsts noteiktā viena studenta "cena" gadā ir aptuveni 400 latu.

Diemžēl Liepājas Pedagoģijas augstskolā šādi aprēķini vēl tikai top, bet, kā informēja Latvijas Policijas akadēmijas rektors Zenons Indrikovs, šajā augstskolā noteiktā gadā nepieciešamos līdzekļus viena studenta apmācībai ir ļoti grūti, jo budžetā kopā saskaitītas gan dienas nodaļas, gan neklātienes, gan arī kvalifikācijas kursu izmaksas un situācija katru gadu mainoties. Ari Rīgas Ekonomikas augstskolā un Rīgas Pedagoģijas augstskolā aprēķini nav veikti, jo šīs augstākās mācību iestādes tikai pagājušajā gadā uzsāka darbu. Diemžēl neizdevās iegūt informāciju par Rīgas Aviācijas universitāti.

CIK STUDENTAM JĀMAKSĀ?

Vairumā valsts augstskolu (priekšmetā ir jāmaksā visiem studen-

tiem) ir iespējas studēt par maksu. Tas ir, tie jaunieši, kuri "izkrituši" iestājpārbaudījumos uz valsts budžeta samaksājām studiju vietām, var mācīties augstskolās, maksājot noteiktu summu. Dažās augstskolās ir jāmaksā tikai daļa studiju izmaksu, citās - jāsedz visas. Gandrīz katrā Latvijas augstskolā pastāv iespēja pēc atskaitēšanas atkal iekļūt studentu kārtā, tiesa gan, par šo labvēlību arī jāšķiras no naudiņas. Savukārt tiem studentiem, kuri mācības uzsākuši par maksu, ar laiku paveras iespējas turpināt mācības uz valsts rēķina. Protams, ja viņi nav nesekmīgi un ja atbrivojas vietas, tas ir, mācības pārtrauc par budžeta līdzekļiem studējošie.

Pēc valsts statistikas komitejas datiem, valsts augstskolās šajā mācību gadā par maksu studē 19 procenti studentu. Pārējiem studijas ir bez maksas, un sekmīgajiem tiek piešķirtas stipendijas 7,5 latus mēnesī. No visiem dienas nodaļas studentiem par mācībām maksā 11 procenti. Visvairāk par maksu studē Latvijas Universitātē - 30 procenti un Latvijas Kultūras akadēmijā - 23 procenti. Savukārt Rīgas Tehniskajā universitātē par mācībām maksā seši procenti studentu.

Pēc "Labrit" nīcībā esošās informācijas visaugstākā mācību maksa Latvijas augstskolās ir Latvijas Mūzikas akadēmijā. Šajā mācību iestādē studenti samaksā visus ar studijām saistītos izdevumus. Kā informēja augstskolas akadēmiskā darba prorektors Arvids Luste, gan ārvalstu (Krievijas, Francijas u.c.), gan Latvijas studenti par mācībām maksā vienādi - 860 latu gadā.

Ari Latvijas Medicīnas akadēmijas "maksas studenti" maksā par mācībām pilnībā - 800 latu gadā. Pēc prorektore Marinas Gulmenes teiktā lai studentus mācītu par pasaules līmeņa ārstiem, maksai jābūt daudz lielākai.

Latvijas Mākslas akadēmijā par maksu studē aptuveni 40 procentu, kuri maksā 300 latu gadā, lai gan augstskolas finansisti uzskata, ka šī summa ir par maz, lai atmaksātu studiju izdevumus.

Saskaņā ar senāta lēmumu studenti pēc ceturtā semestra var pretendēt uz atbrīvošanu no mācību maksas.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību prorektors Pēteris Bušmanis informēja, ka šajā mācību gadā dienas nodaļas bakalaura studentiem par mācībām jāmaksā 180 latu gadā jeb 60 latu trimestri, neklātienē - 60 latu gadā, ārvalstu klātienē studentiem - 660 latu, bet neklātienē - 220 latu gadā. Magistrantiem jāmaksā attiecīgi 880 latu un 330 latu. LLU noteikta maksa arī par papildu pakalpojumiem nenokārtotiem eksāmeņiem un ieskaitēm, tas ir, attiecīgi 75 vai 45 santimi par katru parādu.

Latvijas Jūras akadēmijā mācību maksa ir atkarīga no specialitātes. Starptautisko kultūras sakaru specialitātes studentiem jāmaksā 200 latu gadā, pārējiem 170 latu. Ari šajā augstskolā par parādiem jāmaksā - 1,50 latu par katru.

Latvijas Jūras akadēmijā par maksu var studēt 20 procenti studentu no kopējā studējošo skaita. Šiem studentiem skološanās izmaksā 150 līdz 180 latu gadā. Neklātienē nodaļas studentiem mācību maksa ir 80 latu semestrī. Kā informēja LJA rektors Jānis Bērziņš, šiem studentiem nav lekciju un mācību prakses, bet eksāmenus viņi var kārtot jebkurā laikā, izņemot augustu.

100 latu gadā ir jāmaksā Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas maksas studentiem. Bet pārējiem par katru nenokārtotu eksāmenu vai ieskati jāmaksā 50 santimu. Ja students eksāmenu karto trešo reizi, tad jāšķiras no lada. Iespējams, ka nākamajā gadā soda nauda būs lielāka.

Rēzeknes Augstskolā visiem dienas nodaļas studentiem mācības ir bez maksas. Tikai neklātienē nodaļā studējošiem jāmaksā 65 latus gadā.

Rīgas Tehniskajā universitātē par mācībām maksā ārvalstu studenti. Baltijas valstu studentiem mācību maksa ir ap 500 latu gadā, bet tālāku valstu jauniešiem - 2000 ASV dolāru. Pašmāju studentiem par mācībām jāmaksā tad, ja saistības nav laikus nokārtotas. Soda nauda atkarīga no "grēku" lieluma: ja laikus netiek nokārtots kāds eksāmens, tad jāšķiras no 40 līdz 150 latiem semestrī, kamēr mācību parādi tiek nokārtoti.

Liepājas Pedagoģiskajā augstskolā visiem studijas ir bez maksas. Iespējams, ka nākamajā mācību gadā dažu specialitāšu studentiem būs jāmaksā. Tas gan atkarīgs no 1995. gada augstskolas budžeta. Ja nauda tiks piešķirta nepilnīgi, tad, piemēram, izpildītājmākslas specialitātes studentiem par mācībām būs jāmaksā 800-900 latu gadā.

Kā impērija ar mazām kara valstīm ir Latvijas Universitāte. Šajā augstskolā mācību maksa katrā fakultātē ir atšķirīga. Lai gan universitātes rektors Juris Zaķis ierosināja ieviest vienotu maksu augstskolā, LU senāts šo priekšlikumu, noraidīja, jo katrai fakultātei ir sava specifika. Piemēram, dabaszinātņu fakultātes reti kurš students varēs atļauties vairāk nekā 50 latu. "Visdārgākā" universitātē ir Svešvalodu, Juridiskā un Teoloģijas fakultāte.

NĀKOTNES VĪZIJA MINISTRIJAS SKATĪJUMĀ

Šāda ir tikai pašreizējā situācija, bet nākotne var būt pavisam citāda. Piemēram, Izglītības un zinātnes ministrija Augstākās izglītības un zinātnes departamenta augstākās izglītības nodaļas vadītājs Juris Dzelme minēja, ka šogad viena studenta mācības Latvijā varētu maksāt 740 latu. Bet, spriežot pēc publicētā Augstskolu likuma projekta, vispārējā mācību maksa nav aizkalnī. 69. pantā "Augstskolu valsts finansējums" 1. 3. apakšpunktā minēts, ka valsts finansētās augstskolas saņem finansējumu "no maksas par studijām, ko maksā valsts vai paši studējošie no personiskajiem līdzekļiem, vai saņemot atmaksājamus vai neatmaksājamus kredītu saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu nolikumu" Juris Dzelme "Labrit" korespondentam teica skaidri un gaiši: "Ne agrāk kā ar 1996. gadu būs ieviesta vispārējā mācību maksa par augstākās izglītības iegūšanu" Tiesa gan, pēc pašreizējām ministrijas iecerēm, students segs aptuveni desmito daļu no studiju izmaksām, ja tikai nākamā valdība neizdomās citu kārtību.

JURIS VAIDAKOVS

ATRĀST LABĀKO

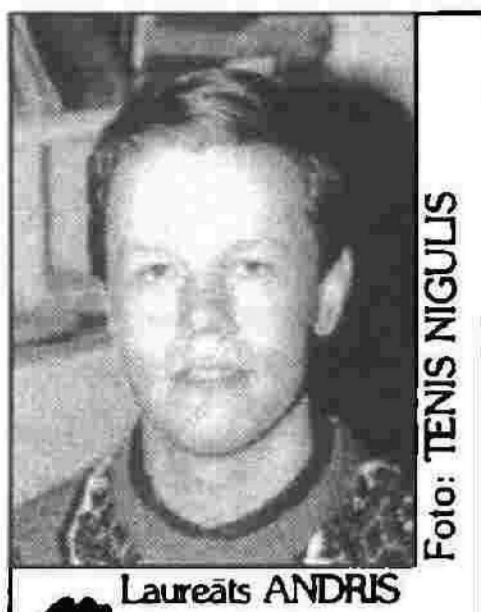

Foto: TENIS NIGULIS

Laureāts ANDRIS

Lai rosinātu studentu iesaistīšanos zinātniskajā darbībā un tās popularizēšanā, LU Matemātikas un informātikas institūts un LU Fizikas un matemātikas fakultāte katru gadu, sākot no 1991.gada, piešķir angļu inženiera un pasaulē pirmās programmu rēķinmašīnas konstruktora Čarlza Bebidža prēmiju. To saņem LU datorzinātnes students par aktīvu un produktīvu darbu datorzinātnē un tās popularizēšanā. Šajā mācību gadā prēmiju saņēma LU Fizikas un matemātikas fakultātes datorzinātņu specialitātes 3.kursa students Andris Ambainis.

Viņš kopā ar prof. R.Freivaldu izstrādāja darbu par tematu "Induktīvās sintēzes teorija". Šī teorija ir radusies jau 60.gados, bet Latvijā tās attīstības procesā daudz darījis prof. R.Freivalds un prof. J.Bārzdīņš. Teorijas mērķis ir izpētīt cilvēka domāšanu ar precīziem matemātiskiem modeļiem.

A.Ambainis ir sagatavojis vairākus rakstus publicēšanai. Viens no tiem jau publicēts Vācijā iznākošajā starptautiskajā sērijā "Lectures, Notes in Computer Science". Martā tajā tiks ievietots vēl

viens A.Ambaiņa raksts par induktīvās sintēzes teoriju.

Andrim interese par datoriem radusies agri. Pirms vairākiem gadiem viņš piedalījies avīzes "Pionieris" konkursā "Profesora Cipariņa klubs" un Vissavienības matemātikas olimpiādē, kurā bijusi iekļauta arī kompjūteru kārtā. Lorda Č.Bebidža prēmija viņam tika piešķirta arī par palīdzību Latvijas matemātikas olimpiāžu rīkošanā. Viņa gatavotā komanda 1994. gada starptautiskajā matemātikas

olimpiādē Honkongā ieguva trīs bronzas medaļas.

Pašlaik A.Ambainis kandidē kļūt par ASV izsludinātā konkursa kompjūterzinātnes studentiem laureātu. Bieži A.Ambainis piedalījies konkursos, bet drīz viņš pats rīkos konkursu. Kam? Pasaules universitātēm. Viņš nojauš, ka dažas ārzemju universitātes būtu gatavas viņu uzņemt savu studentu rindās. Atliek tikai atrast labāko no tām.

AIJA ŠULTE

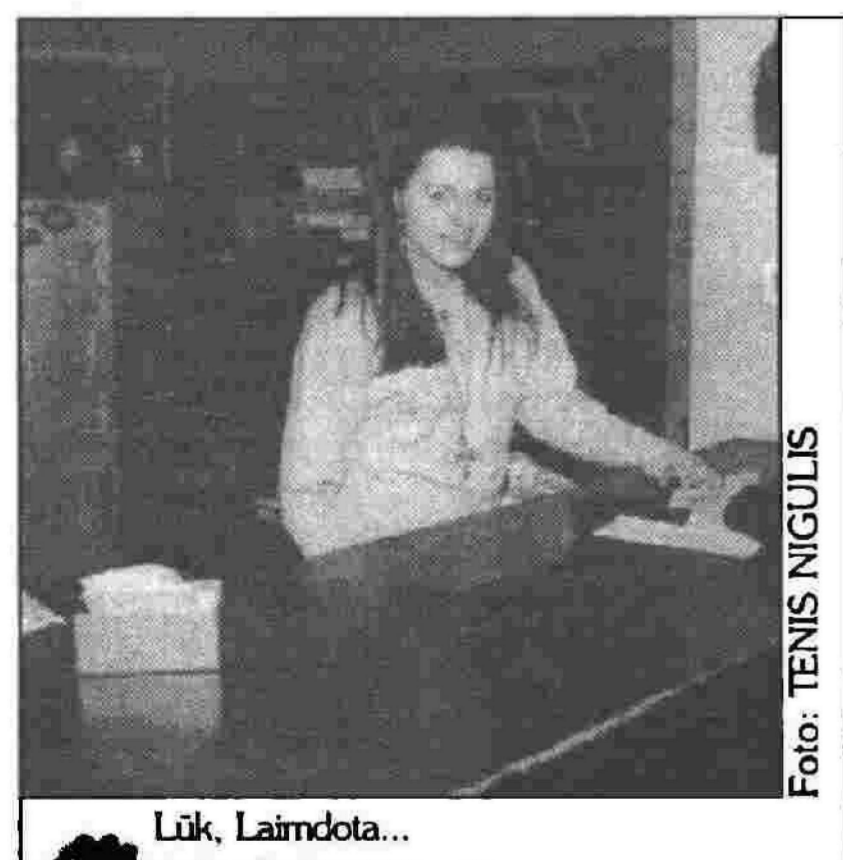

Foto: TENIS NIGULIS

Lūk, Laimdota...

Kur visbiežāk varētu satikt studentus? Jā, protams, Universitātes studentus - bibliotēkā. Tā tam vajadzētu būt. Kāpēc ejam uz bibliotēku? Lasīt grāmatas, bet ne tikai.

Es un mani draugi LU bibliotēku izvēlas tāpēc, ka šeit ir ļoti daudz skaistu meiteņu.

Lūk, iepazīnos ar bibliotekārēm Laimdotu un Danutu.

L.: - Mācos Kultūras skolā (bijušajā Kultūras darbinieku tehnikumā).

D.: - Tāpat kā Laimdota vakaros strādāju šeit, bet dienā mācos Universitātē magistratūrā.

- Vai ar jums iepazīties tiko bieži?

L.: Ir, protams, gadījumi, kad vēlas iepazīties.

D.: Es nestrādāju apkalpošanas nodaļā, tādēļ man nav tiešas saskares ar lasītājiem.

KUR SATIKT SKAISTAS MEITENES?

Vai, strādājot bibliotēkā, jūs vairāk pievēršat uzmanību savai ārienei?

L.: Cenšos labi izskatīties, negribu būt nesmuka. Es vairāk pieturos pie viena stila. Man pašai prieks par sevi, ja kādam patīk un tādējādi labprāt nāk uz bibliotēku.

- Danuta, tu esi atrodama komplektēšanas nodaļā, vai tas nav mazliet vienmuļš darbs?

D.: - Tas nav arhivāra darbs. Mēs komplektējam visu, kas ir izdots Latvijas Republikā. Zinu visu par jaunākajām grāmatām. Strādājam ar izdevniecībām, tipogrāfijām, braucam pēc grāmatām.

- Ko darāt ar tiem, kam roka ceļas izplēt grāmatām lapas?

L.: - Paļaujaties uz cilvēku sirdsapziņu, bet, ja pieķeram, tad jānes vietā jauna grāmata un jāsamaksā.

- Ko jūs teiktu citiem par savu profesiju?

L.: - Par bibliotekāriem sabiedrībā ir radies savdabīgs priekšstats. Ja pasaku, ka strādāju bibliotēkā, tad sarunu biedrs uztaisa tādu interesantu ģimi. Vispār darbs ir grūts. Īpaši laukos - tur bibliotēka ir kultūras centrs jāriko

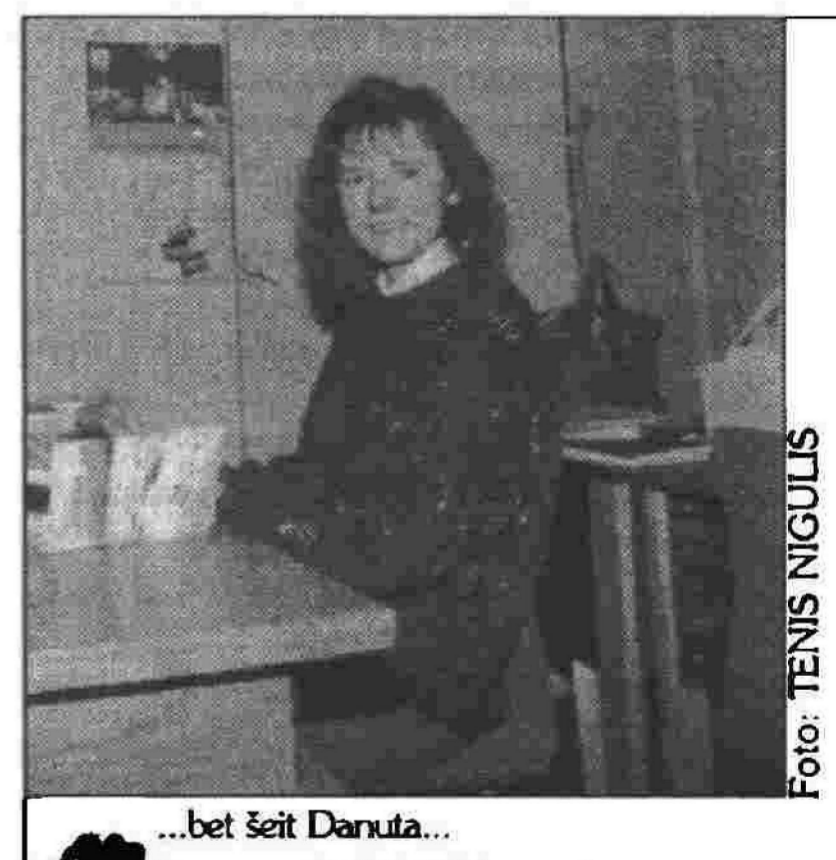

Foto: TENIS NIGULIS

...bet šeit Danuta...

izstādes, visādi pasākumi, jāpiesaista lasītāji.

D.: - Domāju, ka arī mums jācenšas. Man šķiet, ka uz LU bibliotēku nāk tāpēc, ka dodam grāmatas uz mājām.

Manuprāt, arī bibliotēkas personāls ir pašreklāma. Studentam visu laiku kaut kur jāskrien, tādēļ svarīgi, lai apkalpotu ātri. Un ja vēl jaukas meitenes. Esmu izlēmis, ka Nacionālo bibliotēku neapmeklēšu tik bieži kā Universitātes.

Grāmatas lasīja un ar meitenēm tērzēja ALDIS ZELMENIS, kas reiz lasītāju kartītē nodēvēts par PELMENI, bet pie grāmatām tomēr ticis!

VIŅŠ IZVĒLĒJĀS MŪS

Foto: TENIS NIGULIS

Džovani Fantons ir vieslektors Latvijas Universitātē. No 1995. līdz 1997. gadam viņš mācījis itāļu valodu Svešvalodu fakultātē. Dzimtenē Džovani Fantons ir angļu valodas skolotājs vidusskolā. "UA" aicināja viņu uz nelielu sarunu vēl pirms tam, kad Džovani Fantons bija ticis ar Latvijas studentiem lekcijās.

Es viņu bieži vēlēšos redzēt. Lai viņai nebūtu jāpārdzīvo smagi ceļojumi, izvēlējos Eiropas universitāti.

Vai jūsu ģimene nepārcelsies dzīvot uz Latviju?

Tas ir grūts jautājums. Es vēl neesmu saskāries ar reālām sadzīves problēmām. Manai sievai Paulai ir darbs Itālijā. Viņa ir veco ļaužu pensionāta sociālā darbiniece, kas organizē viņiem spēles, koncertus, vasarās uz divām nedēļām ved atpūsties jūrmalā.

Kā jums patīk Rīga?

Ļoti. Vēl gan daudz kas ir nesaremontēts, ietves ziemā slidenas, var nokrist. Jums jācenšas, lai Rīga kļūst par tūristu iemīļotu vietu, jo tā patiešām ir skaista un to ir vērts apskatīt.

Atgriežoties pie Universitātes, pastāstiet, lūdzu, par savu ieplānoto darbu!

Šajā semestri mācīšu itāļu valodu 6.semestra studentiem B daļā. Nākošā gadā jau apgūsim tekstus, itāļu kultūru, civilizāciju, vēsturi. Mācību programmā ir paredzēti arī divi C kursi, kuri notiks divus semestrus Svešvalodu fakultātē un kur interesanti varēs iemācīties mazliet lasīt un rakstīt itāliski.

Varbūt vakaros pasniegšu itāļu valodas

kursus pieaugušajiem LU centrālajā bibliotēkā. Par savu darbību man ir jāatskaitās Itālijas Ārlietu ministrijai.

Pastāstiet, lūdzu, par itāļu studentiem!

Ir studenti, kam ir lielāka slodze nekā citiem. Tie ir medicīnas, inženierzinātnes, arhitektūras, valodu studenti. Viņiem ir daudz eksāmenu pat 40 četros gados. Tagad Universitāte Itālijā mainās, lai studentiem būtu mazāka slodze un isāks studēšanas laiks.

Vai daudz ir neapmierināto studentu? Ir dzirdēts par studentu nemieriem Itālijā.

Tie notiek parasti tad, kad mainās valdība. Visnopietnākais jautājums ir mācību maksa. Itālijā tagad ir smaga finansiālā situācija. Domāju, ka brīva izglītība ir pirmā un svarīgākā lieta demokrātiskā valstī. Ir slikti, ja no trūcīgākiem, darbaļaužu slāņiem nākošiem studentiem trešajā ceturtnajā gadā jādomā, vai pietiks naudas iegūt izglītību, pabeigt universitāti.

Kādi vēl ir jūsu mērķi Latvijā?

Ja lekciju saraksts ļaus, es gribētu mācīties latviešu valodu vismaz sarunu līmenī. Ja mani studenti labi apgūs vielu, var mēģināt tulkot kādu literāro darbu latviešu valodā vai latviešu literatūru itāļu valodā, jo šī sfēra mums ir neatklāta.

AIJA ŠULTE

Kāda ir jūsu izglītība?

Esmu beidzis Triestas Universitāti, kurā mācījos četrus gadus. Apguvu angļu valodu un vācu valodu kā otro valodu. Vidusskolas laikā mācījos franču valodu, to zinu tādā līmenī, lai Francijā nevarētu nomirt badā, saprastu pašu nepieciešamāko. Universitātē studēju Tulku nodaļā. Tagad strādāju par angļu valodas skolotāju vidusskolā.

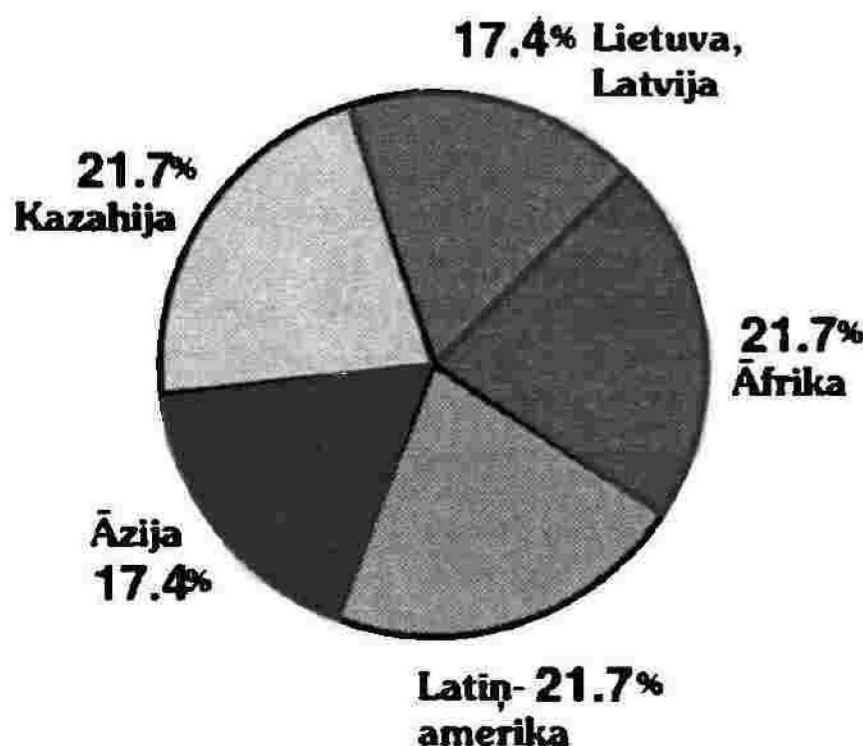
Kāpēc jūs izvēlējāties Latvijas Universitāti, lai šeit mācītu itāļu valodu?

Romā man iedeva vairāku universitāšu sarakstu. Tajā ietilpa Lielbritānijas, Vācijas, Ķīnas, Austrijas, Sauda Arābijas, Luksemburgas, Krievijas, Slovēnijas, Horvātijas, Portugāles, Kanādas universitātes, kuras piedāvāja man darbu.

Izvēlējos Rīgu, jo šeit var redzēt pārmaiņas, kas notiek Austrumeiropā. Protams, es apsvēru, kur man braukt. Manai sievai decembrī piedzima meita Benedita.

CITĀS AUGSTSKOLĀS **ua**

ĀRVALSTU STUDENTI ŠĒCINAS UNIVERSITĀTĒ

Šēcinā universitātes un Toruņas Ģeogrāfijas institūtā, kā liecina pētījumi, pēdējo gadu laikā ir ievērojami palielinājies ārvalstu studentu

skaitis. Interesi par šīm mācību iestādēm izraisa mācīšanas specifika - bieži tiek organizētas ārvalstu zinātnieku lekcijas un izmantotas oriģinālas metodes. Līdz ar to ievērojami pieaugusi arī augstskolās pastāvīgi strādājošo zinātnieku pieredze.

Lielākais pieplūdums ir no Vidus un Austrumeiropas. Pašreiz 1. un 2.kursā ārvalstnieku visvairāk ir no bijušās PSRS. Tie ir galvenokārt Latvijas, Lietuvas un Kazahijas studenti. Kopumā ņemot, tas ir aptuveni 40% no visiem Šēcinā universitātes ārvalstu studentiem. 21,7% ir no Āfrikas un Amerikas, 17,4% no Āzijas. (Skat. ciklogrammu)

Tie paši pētījumi liecina, ka Eiropas studentu vidējais vecums ir 22 gadi, bet afrikāņu - 27, Āzijas - 24 g. Eiropas un Amerikas studenti savas zināšanas novērtē ar vidējo atzīmi 3,5, Latvija, Lietuva 3,3, pasniedzēju zināšanas ar 4,3. Afrikāņi un aziāti savas ar 3,7, pasniedzējus - 4,6. Universitātē pirmo sešu mēnešu laikā vislabāk

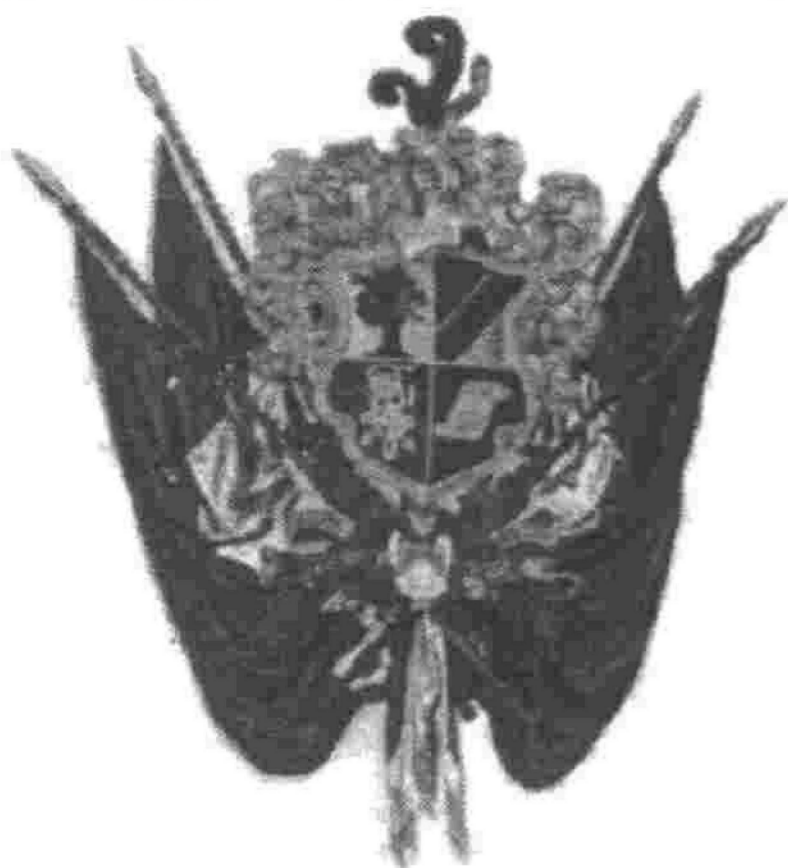
adaptējas studenti no bijušās PSRS.

Lai iejustos dzīvē, tiem vajadzīgi trīs mēneši, bet afrikāņiem - 17

Vainums iebraukušo studentu savu materiālo stāvokli uzskata par vidēju, tādu ir 40%, par labu to uzskata 20%, par sliktu 10%. Visiem viennozīmīgi Polijā nepatīk birokrātija, sliktie telefona sakari, augstās cenas un mazās algas. Pozitīvais ir laba virtuve un jūtama viesmīlība. Lielākā daļa no bijušās PSRS atbraukušo vēlētos pēc studiju beigām Polijā vēl 2-3 gadus pastrādāt.

Šie pētījumi izdarīti, apkopojot anketu rezultātus, kuras tika izsniegtas apmēram 200 ārvalstu studentiem. Rezultāti apkopoti un analizēti Šēcinā Zinātniskajā centrā.

"Przeгляд Uniwersytecki"
(*"Universitātes Avīze"*), Šēcinā universitāte
No poļu valodas tulkojis
RIHARDS PLIVČS

LETTONIA

(1870 - 1995)

LATVIJU DĒLI

no Mētraines, Rīgas, Svešatnes.

*Kā steidzas laiks, kā mainās gadu sejas,
Dažs laika griezis Dzintarjūrā grimst,
Sirms burtnieks raksta zīmes gadu slejās,
Sens ozols lapot, plaukt vēl neaprimst...*

Sirmo Gaviļņieci šodien sveiks, godinās viesi gan no tuvienes, gan tālienes. Kā Jubilejas svīnīgajā Svētku aktā LU Lielajā aulā, tā Atceres svētbrīdi Doma baznīcā, arī Jubilejas ballē Rīgas Latviešu biedrības namā. Svētku Literārais Vakars, Svētku Konvents un Zemes Tēva rituāls notiks pašu atgūtajā vecajā konventa dzīvokli Valdemāra ielā 55. Mūsu garīdznieki iesvētīs atjaunoto Lettonias vapeni. Komersa vakariņās pulcēsims Rīgas 1. ģimnāzijas telpās.

Atkāpdamies pagātnē par vairāk nekā desmit semestriem, nevaram nepieminēt mūsu pirmos mētrainiešus.

Viens no latviešu pirmās tautiskās atmodas iezvanītājiem Krišjānis Valdemārs mudina censonus, "kam stiprs prāts un cieta griba": "tie daudz pēc ceļa neprasis, caur tumšiem mežiem, bieziem mūriem tie ceļu sevīm izlauzīs!" Šis, gaiša prāta un skaidras domas jaunlatvietis, Tērbatas universitātes stu. oec., kurzemnieks, Ārlavas bijušā dzimtcilvēka dēls, pie sava dzīvokļa durvīm Mētrainē drosmīgi līdzās savam uzvārdam piestiprināja zīmi ar piezīmi "latvietis". Atceramies, ka "latvis" izlasisim iekaltu Vecā Stendera kapa plāksnē Sunākstē...

Otrs tā laika sabiedrīks darbinieks, jurists, literāts, lettonis Stērstu Andrejs, kadā savā četrindē pauž stingru pārliecību, ka pēc viņa - "vecā zvana", "simts jaunu zvanu zvanīt zvanis"

Iezvanījās šie zvani! Gan drīz pēc pirmā pasaules kara Mētrainē un Rīgā otrajā atmodā, gan pēc otrā pasaules kara daļēji Vāczemē, gan pēc desmitiem gadu ilgās apspiestības pāri pār ielu barikādēm - trešajā. Arī Rīgā.

Sabiedrīks darbinieks, pedagogs, publicists, valodnieks, rakstnieks, orators, viens no trīspadsmit Lettonias pirmsākumu - Tērbatas latviešu rakstniecības vakaru dibinātājiem 1870.gadā, KRONVALDA ATIS (Album lettonorum Nr.1.), aicina katru latvieti "mosties, celties, strādāt" Ne mazāk dedzīgi ir arī citi viņa mudinājumi, tikpat aktuāli vēl šodien. Kaut mēs tos vairāk atcerētos laikā, kad dienas šķiet bezsaulainas! Vēl: ik dienas runājam, lasām un rakstām tādus vārdus kā vēsture, vēstule, daile, dzeja, dzejnieks, māksla, glezna, satversme, padome, zīmulis, zinātne u.c., piemirsdami modernās tā laika latviešu valodas darinātāju. Vai pasminam par viņa darba turpinātāja, pilnveidotāja lettona profesora Jāņa Endzelina sīkām personīgām, piedodamām divainībām, kad viņa milzu darbs, mūža

ieguldījums latviešu un baltu filoloģijā vienreizējs un augsti novērtēts. Tiltu no Tērbatas latviešu rakstniecības vakariem uz šodienu rada vārdi, kas no 1935.gada lasāmi Brīvības pieminēkli, bet vispirms tika cirsti autora kapa akmeni viņa pēdējā atdusas vietā Vecpiebalgas kapsētā. 1875.g. 17.februārī mirušajam dibinātājam viņa simtajā dzimšanas gadā 1937.gada pavasarī jaunie lettoni simts iestādīja ozolus

pasaules karos, juku laikos un Latvijas atbrīvošanas cīņās, apspiestībā izsūtītos, ieslodzītos, nomocītos filistrus un tautiešus. Pakavēsims klusuma brīdi Lettonias nodalījumā Meža kapos, kur atdusas mūsu dibinātāji u.c. lettonu karogam sekojušie. Ar pateicību pieminēsim pirms nepilniem diviem gadiem no mums šķirušos pirmos atjaunotās Lettonias amata vīrus Rīgā t.1.I. Šaržēto fil. Konstantīnu

Pirmais zēnu coetus apstiprinātā Lettoniā: 1882. II. Oldermanis Pēteris Salts, med.

pie bij. Vecpiebalgas draudzes skolas (Kronvalda birzi).

Atgriežoties atkal pie Mētraines, Rīgas, svešatnes, priekšsvētņu dienās viens otrs pāršķirstām "Album lettonorum 1882 - 1995", apjomīgo "Album lettonorum 1870 - 1988", vēsturisko atskatu "Lettonia 1870 - 1990", grezno "Lettonia 100 gados 1870 - 1970", "Kronvalda Atis un Tērbatas latviņu rakstniecības vakari", akad. žurnālu "Vita nostra" un "Universitas" ilgu gadu biezos komplektus.

Toreiz un tagad... Gadu desmitu riņķojumos izbāl sejas, tēli, rēgi, ainas. Bet balsis, tās balsis? Iemūžinātie fotouzņēmumi spēj runāt tiem, kas dzird. Mēs pieminēsim visus skuju taku aizgājušos mūsu mētrainiešus, ridziniekus, trimdiniekus, savus upurus Lettonias kritušos cīnītājus kara laukā abos

Aseru, mag. oec., 30/2 un t.1. pirmo oldermani fil. Nikolaju Bulderu, agr. 30/2. Būs ne viens vien nelaiķu pēctecis jau trešajā, pat ceturtajā paaudzē. "Ir celmi, kas netrūd, bet dzen arvien jaunas atvases tautas atmiņā un latviešu kultūras aprītē," raksta Ojārs Zanders par lettoni prof. Ludu Bērziņu un mūziķi, viņa skolotāju Irlavas seminārā Jāni Bētiņu.

Lettonias vēsture nav atdalāma no latviņu tautas vēstures viļņojumiem un bangām, tautas dvēseles dvašojuma, dainu pulsējuma. Lettonia apzinās savu vietu un savu devumu tautas kultūrā, gan garīgajā, gan materiālajā, zinātnē, ārstniecībā, literatūrā, mākslā u.c. Ar Mētraini sākot, tad Rīgā, Eslingenā, Ņujorkā un tālākajās trimdas vietās pasaulē 22 kopās. Mēs esam lepni par paveikto, bet lieki nelepojamies ar savām isteni izcilām personībām, kuru skaits

ir liels. Šie cilvēki savā dzīvē ir godam sekojuši mūsu devīzēm "VITAM, SALUTEM, VERITATEM" UN "ACTI LABORES JUCUNDI", turējuši stingri karogam doto svinīgo solījumu.

Šodien zinām, kur un cik mēs esam. 100 gadu laikā Lettoniā uzņemti 1774 studenti, no tiem Tērbatā 604, Rīgā 671, ārpus Latvijas 499. Mētrainē dominēja mediķi un teologi, Rīgā juristi un mediķi, ārpus Latvijas - inženieri. 125 gados Lettonias krāsas (arī ar buršu ieročiem rokās Mētrainē, Rīgā) aizstāvējuši pāri par 1650 tautiešu, šodien mēs, kas esam dzīvojo vidū, tuvojamiem skaitlim 700, t. sk. Latvijā 125, citās Eiropas valstīs kopā ap 45, ASV 365, Kanādā 40, Austrālijā 75, Dienvidamerikā 2.

Lettonias literārie vakari turpinājuši sākotnējo mērķu - tautas garīgā attīstība, mūsu vēstures pētišana, valodas kopšana, skolu veidošana, gara mantu vākšana, nacionālā apziņa, godaprāts - sasniegšanu arī vissmagākajos gados. Pēc 12 gadu ilgas ciņas Mētrainē par atzišanu, kuras beigu posmā lieli nopelni t.i. Lettonias senioram stud. theol. JĀNIM PĀRSTRAUTAM, svinīgi, lepni skan 1882. g. 8. novembra deklarācijas "Ko Lettonia grib?" atbildes: "Lettonia grib būt pajumte Tērbatas LRV, mājas un audzināšanas vieta latviešu studentiem un to aizstāvētāja, latviešu tautas izglītotās daļas kodols Tērbatā, kura uzdevums ir gādāt par latviešu tautas labklāšanos un uzplaukšanu." Un tādēļ skaidra ir atbilde uz otro vaicājumu, ka "uzturēt tautisku garu Lettoniā vajag kā no principiālā stāvokļa, tā no praktiskā stāvokļa" Ši faksimila balss, iemūžināta vienā albuma lapā, uzklautā visos tālākos gadu lokos, kur vien lettoņi raduši apmešanās vai mājas vietas. Menzūru vēsture, rakstīta, sākot ar pirmo "stripu" (1873.g. līdz 1905.g. skaits 409), ir īpašs vēstījums. Pirmajā pasaules karā un Latvijas atbrīv. karā (Studentu rotā, citās vienībās piedalījušies 132 lettoņi. Krituši 15, ar Lāčplēša kara ordeni apbalvoti

18. Otrais pasaules karš prasījis daudz lielākus upurus: 22 kritušos, 80 deportētos, nezināmos un daudziem kļūmīgos bēgļu un trimdas ceļus.

Savā Rīgas laika darbības posmā pie Lettonias komangu garantējušas piecas jaunas latviešu stud. korporācijas, trimdā sestā. Lettoniai pastāv draudzības un karteļu līgumi ar lietuviešu korp. "Neo Lithuania" (nosl. 1937.g.), igauņu korp. "Fraternitas Estica" (1908), "Seloniju" (1907), "Tālaviju" (1909).

Piemīnam Rīgas Latviešu biedrības dibināšanas gadu, pirmos Vispārējos dziesmu svētkus.

Kā priekšnieks RLB vadīja 1885 - 1919 lettonis Fr. Grosvalds (34 gadus!). 1940. gadā padomju vara Lettoniu slēdza, īpašumu, inventāru, bibliotēku, bagāto arhivu (unikāli rokraksti) konfiscēja. Nekustamais īpašums nu daļēji atgūts, esam saņēmuši kā dāvanu no Zviedrijas lettoņiem vairākus simtus grāmatu, sakārtojuši konventa dzīvokļa zāli ar pāris blakus telpām. Bet darāmā vēl ne mazums. Iecerēta jauna nama celtniecība, tuvumā vecajam.

Trimdas apstākļos Vāczemē, Eslingenā, Nekāras krastos, 1947.g. 19.februārī 102 lettoņi korporāciju atjauno, 1948.g. Lettonia iegūst globālo raksturu, 1950.g. pārvietojas uz Ņujorku. Seniors 7 gadus ir jurists profesors Pēteris Lejiņš. Darbojas 22 kopas (ASV 14, Austrālijā 14, Eiropā 3, Kanādā 2).

Lielajai Lettonias saimei pievienojies tautas atmodas darbinieks, latviešu preses veidotājs, Rīgas Latviešu biedrības dibinātājs un priekšnieks hofrāts Bernhards Dirīkis, jurists un publicists Arvēds Bergs ("Baltijas Vēstnesis", "Balss", "Latvis"), Jēkabs Velme ("Austrums"), Krišjānis Kalniņš, Jānis Klāviņš, Jēkabs Lautenbahs-Jūsmiņš ("Rota"), Indriķis Zile - latv. pirmo triju dziesmu svētku virsdiriģents. Kā lai nepiemin Jura Alunāna ievadīto lettoņu turpinājumu "Sēta, daba, pasaule", rakstus "Latvju tautā", filologus Kārli Milenbahu un Jāni Endzelinu? Studentu gados lettoņu rindās raiti soļojuši vēlākais valsts prezidents Alberts

Kviesis, Min. prezidents Voldemārs Zamuels, pieci izglītības ministri, četri pirmie LU rektori, citi ministri, fakultāšu dekāni, senatori, Apgabaltiesu priekšsēdētāji, tiesneši, pazistami advokāti, augstākie virsnieki, (ģen. Alberts Brambvats, plkv. Aleksandrs Plensners, plkv.ltn. Edvins Mednis), rakstnieki (Aleksandrs Grīns, Antons Bārda, Jonāss Miesnieks, Edvins Mednis), biskaps Kārlis Irbe, trīs arhibiskapi, profesori dr. theol. Voldemārs Maldonis, Dr. theol. Ludvigs Adamovičs, Dr. med. Jēkabs Alksnis, Dr. theol. Kārlis Bilzens, ievērojami citi ārsti medicīnas jaunie un vecie doktori (arī trimdā), komponisti (Mārgers Zariņš), žurnālisti. Vairāki lettoņi bijuši arī izcili sportisti. Filistru un amata viru solis gan rāmāks, taču sāktajam viņi uzticīgi līdz galam. Turpinājums šim rindām būtu svešatnes zinātnes, mākslas, literatūras spilgti vai mazāk spilgti laureāti, no kuriem bijusi personīga saskare ar prof. dr. med. Kristapu Keggi, brāļiem Dr. med. Kristapu un Dr. med. Bertrāmu Zariņiem, Dr. med. Arvedu Alksni, Dr. Jāzepu Teodoru Beldavu, Jūliju Riekstiņu, Uldi Gravu, Jāni Aperānu, Andri Bērziņu, Ģirtu Zeidenbergu, Aleksandru Gāršu, jun., Ivaru Blūmu, Nikolaju Dzelzgalvi, Viktoru Otlanu, Laimoni Embrektu, Voldemāru Eizenarmu, Jāni Bērziņu un daudziem citiem. Ne mazs viņu ieguldījums svešatnes centrālo un vietējo latviešu organizāciju tapšanā, vadībā, plašāku ieceru realizēšanā, neatsverams morālais un materiālais atbalsts Lettonias darbības atjaunošanā Dzimtenē. Eslingenā lettoņu garīdznieki iesvētīja 90 gadu Jubilejas reizē atjaunoto zaļ-zilzelta un restaurēto pirmo trikoloru sarkan-baltzelta, atcerēdamies dibinātāja Kronvalda Ata septiņus semestrus vadītos TLR Vakarus. Tautiskās pirmās atmodas kustības idejiskā vadītāja mūža gadi turpina dzīvot arī šodien - viņa domās, idejās, sevišķi personīgajā iekļāvē nacionālpolitikā, izglītībā. Viņa paustās idejas ietvertas Latvijas Republikas Satversmē. Tā atjaunota, ieiet dzīvē. Uz Vecpiebalgu Kronvalds devās, lai dzīvotu savas tautas vidū. Saka, ka mūsu dibinātāji bijuši no stipra koka. Ne-kaunējās, bija lepni, ka ir latvieši. Nepārtautojās, bez biediem trimdas vilinājumos.

Kā TLRV, tā Lettonia bija, varam uzskatīt, kā ciņas organizācijas par latvietību, par Latviju. Šie ciņas ieroči arī pašlaik slipējami, spodrināmi. Gara ieročus jātur tirus. Vai mums vēl jāgaida "istais laiks"? Tas ir šodien!

Dievs devis viņiem satikties, dažiem pēc mēnešiem, dažiem pēc gadiem, varbūt kādiem pēc gadu desmitiem. Svētku priekā pacelsim kausu, uzdzersim arī "kurzemiski" vai uz "stīvo varpu"!

Modušies, cēlušies esam jau trešo reizi. Paliek arī trešais - aicinājums:

STRĀDĀSIM!

Vivat, crescat, floreat LETTONIA in aeternum!

...Bet steidzas laiks, līdz' mainās gadu sejas,

Šis laika griezis arī jūrā grims,

Sirms burtnieks ierakstis to gadu slejās,

Bet senais ozols lapot, plaukt vēl neaprimis.

ARVĪDS AISTERS, iur. 32/2,

Lettonias Lit! Vak t/1 priekšnieks

Rīgā 1995.g. 19. februārī

Zemes tēvi 1990.g. 12.decembra komersā ASV. No kreisās: fil! G.Zālītis, A.Aisters, P.Grots, A.Kļaviņš, E.Simanis un N.Budlers.

NAV MIERA BOSNIJĀ BEZ "CIVIC SOCIETY"

Jau piekto gadu Eiropas Savienības paspārnē iznāk žurnāls "Das Haus, Le Maison, The House." Nelielu ieskatu cerams sniegs šī intervija, kuru publicējam nedaudz saīsinātā veidā.

Tadeušs Maroveckis astoņdesmito gadu beigās Polijā bija viens no izcilākajiem opozīcijas politiķiem, no 1989. līdz 1992. gadam premjerministrs pirmajā pēc vairāk nekā 40 gadiem brīvi ievēlētajā Austrumeiropas valdībā. Šodien viņš ir Apvienoto nāciju cilvēktiesību komisijas speciālais ziņotājs bijušajā Dienvidslāvijā. Šajā amatā viņš kopš 1992. gada ziņo par cilvēktiesību pārkāpumiem Balkānu konflikta ietvaros.

Das Haus: Kādā veidā jūs savācat informāciju, un kāda līdz šim ir bijusi Rietumeiropas zemju valdību un partiju reakcija?

T. Maroveckis: Informācija tiek iegūta ceļojumos, no speciāla ziņotāja un viņa līdzstrādniekiem, starptautiskajām organizācijām, kā arī no starptautiskajām un lokālajām nevalstiskajām organizācijām (kā piem. Amnesty International, Human Rights Watch utt.) un no lokālajiem avotiem (valdībām un privātpersonām). Šie dažādie ziņojumi tiek salīdzināti. Protams, ne vienmēr ir iespējams pārbaudīt izteikumu atbilstību patiesībai. Sākumā bez "lauka birojiem" bija grūti saņemt informāciju.

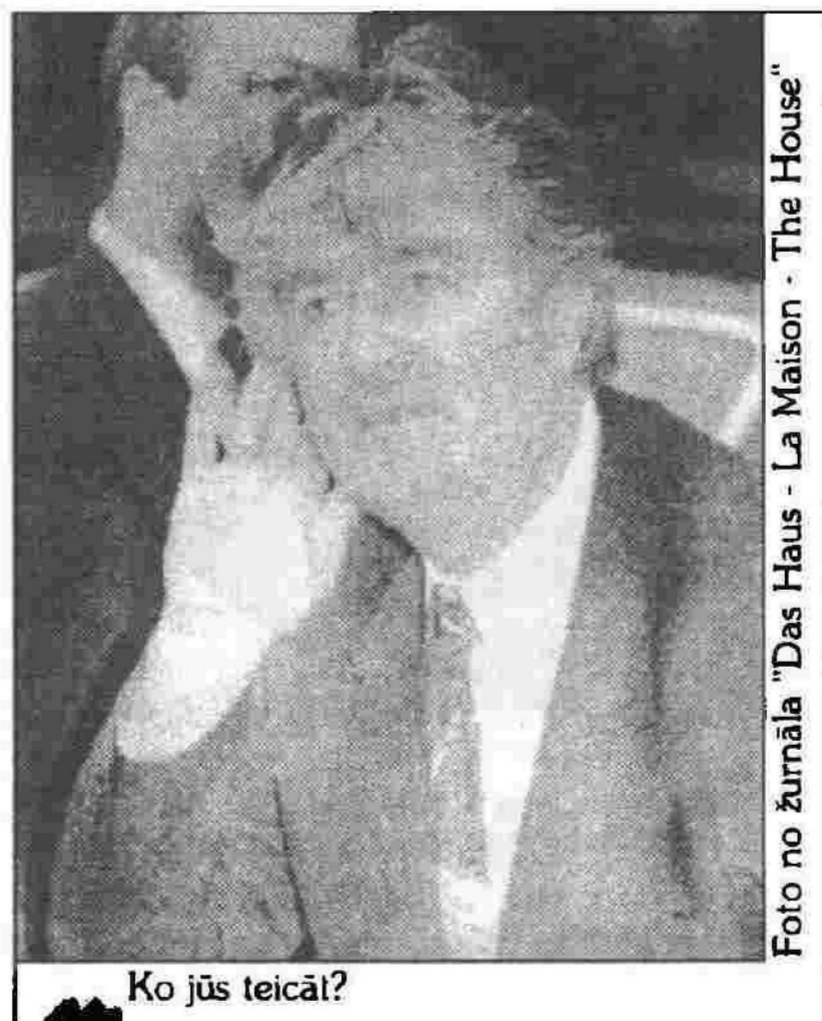
Tagad, neraugoties uz daudzām grūtībām, pateicoties valdību un privātpersonu atbalstam, mēs varējām atvērt trīs "lauka birojus" - Zagrebā, Skopijē un Sarajevā. Dienvidslāvijas federatīvā republika līdz šim liedz mums iespēju atvērt "lauka biroju" Belgradā, kas sarežģī pieeju šim reģionam.

Kas attiecas uz Rietumeiropas valstīm, reakcija ir ļoti pozitīva un sadarbība laba. Tās augstu vērtē mūsu darba metodes, pagarina mandātus misijām un veic atbilstošus pasākumus saskaņā ar savu politiku bēgļu lietās. Attiecībā uz jautājuma pēdējo daļu: Horvātijas, Maķedonijas, Slovēnijas un Bosnijas-Hercegovinas valdības reakcija ir pozitīva arī tad, kad speciālais ziņotājs pret tām ir bijis kritisks. Tās droši vien nemainīja savu izturēšanos, bet gan reaģēja un meklēja pamatu pastāvīgam dialogam. Dienvidslāvijas Federatīvā Republika sākumā sadarbojās ar speciālo ziņotāju un viņa līdzstrādniekiem, bet tad mainīja savu nostāju. Šobrīd ar to nav tieša

kontakta. Bosnijas serbu attieksme pret speciālo ziņotāju darbību vienmēr ir bijusi negatīva. Speciālajam ziņotājam ir kļuvis zināms, ka dažādas partijas cilvēktiesības izmanto savu politisko mērķu sasniegšanai.

Das Haus: Kā jūs rīcība varētu izbeigt vai ierobežot konfliktu bijušajā Dienvidslāvijā?

T. Mazoveckis: Mūsu darbs simbolizē sabiedrisko domu un ietekmē Eiropas valdības. Atsevišķos gadījumos Horvātijā un Bosnijā-Hercegovinā varējām uzsākt kaut ko efektīvu. Mēs nedrīkstam aizmirst arī "safe areas", kuru sākums iesniedzas

Ko jūs teicāt?

speciālo ziņotāja iniciatīvās, Tuzlas lidostas atvēršanu vai "humānos koridorus"

Das Haus: Cik lielā mērā ANO spēki var novērst un ir novērsuši kara noziegumus un cilvēktiesību pārkāpumus?

T. Mazoveckis: Īpašā ziņotāja viedoklis jau pašā sākumā bija, ka ANO spēku lomai jābūt spēcīgākai, un viņš formulēja savus ieteikumus šajā jomā. Pēc tagadējā mandāta ANO spēku loma ir ļoti ierobežota, ir jāpaliek neitrālam arī pret dramatiskiem cilvēktiesību pārkāpumiem un

Foto no žurnāla "Das Haus - La Maison - The House"

nevar piemēroties situācijai, kas ietekmē uzticību ANO iedzīvotāju vidū. Tagad tai ir novērotāju loma. ANO spēku mandātam ir jābūt pastiprinātam, lai patiesi varētu aizsargāt cilvēktiesību pārkāpumu upurus.

Das Haus: Vai kara tribunālam Bosnijas karā var būt nozīmīga loma vai tā drīzāk ir Rietumu izkārtne, lai kompensētu neiejaukšanos?

T. Mazoveckis: Teorētiski kara tribunālam var būt nozīmīga loma.

Nenoliedzami, nepieciešamās infrastruktūras garantēšanai vajadzīgs laiks, un pastāv nopietnas problēmas, jo dažādu valstu attieksme pret tribunālu un tā finansējumu ir atšķirīga. Jābaidās arī no tā, ka valstis nesniegs vajadzīgo politisko atbalstu. Kāda būs kara tribunāla loma, pateikt varēsim nākotnē.

Das Haus: Kādi pasākumi būtu jāveic, lai novērstu vai vismaz ierobežotu tamlīdzīgus tālejošus kara noziegumus?

T. Mazoveckis: Cita starpā jātiek izveidotām tiesām un, kā to ir ierosinājis ANO ģenerālsēkretārs Butross Butross Gali, jātiek stacionētiem ANO "mieru uzturēšanas" spēkiem. Cilvēktiesībām būtu jāklūst nozīmīgākām.

Das Haus: Vai citas Eiropas valstis un starptautiskās organizācijas kā ANO un Eiropas Savienība ar savas attieksmes maiņu varētu novērst cilvēktiesību pārkāpumus?

T. Mazoveckis: Ja nozīmīgākās Eiropas valstis jau sākumā būtu realizējušas skaidru un savstarpēji saskaņotu politiku un veikšas visaptverošus pasākumus, cilvēktiesību pārkāpumus varētu ierobežot. Starptautiskajai sabiedrībai ar efektīvu diplomātiju par spiti visam būtu jāaizsargā savi principi.

Das Haus: Kāds ir Bosnijā un Horvātijā no 1991. gada jūnija bojā gājušo, ievainoto un izvaroto skaits?

T. Mazoveckis: Mirušo skaits pēc aplēsēm sasniedz divsimt tūkstošus. Ievainoto un izvaroto skaitu grūti noteikt.

Das Haus: Cik izteikta karojošo pušu politikas sastāvdaļa ir cilvēktiesību pārkāpumi?

T. Mazoveckis: Konflikts, sevišķi Bosnijā un Hercegovinā, nav karš šī vārda klasiskajā nozīmē. Tādā situācijā cilvēktiesību pārkāpumi un kara noziegumi pieder pie politiskās stratēģijas. Mērķi tiek sasniegti ar šādām metodēm.

SDS (Karadžiča partijas) mērķis ir radīt etniski homogēnus reģionus. Tālab liels skaits horvātu un musulmaņu ar dažādām etniskās tīrīšanas metodēm tika piespiesti tās atstāt. Lidzīgas metodes Bosnijā-

Hercegovinā lietoja arī Bosnijas horvāti. Baiļu izplatīšanas tehniku lieto arī musulmaņi. Taču valdība gribēja saglabāt Bosnijas multinacionālo raksturu, tomēr nevarēja novērst visus cilvēktiesību pārkāpumus.

Das Haus: Kā var novērst to, ka šodienas upuri aiz atreibības kļūst par darītājiem un atjauno mierīgu "kopdzīvi" starp horvātiem, bosnijiešiem un serbiem?

T. Mazoveckis: Lai garantētu mierīgu triju valstu "kopdzīvi", to vispirms jāvēlas tām pašām, bez šīs vēlmes tas nav iespējams. Bet ko var darīt: kara noziedznieki būtu jānotiesā Bosnijā vai ārpus tās, jāizstrādā tālejoša atjaunošanas programma un teritorija jādemilitarizē.

Miera līgumos jābūt cilvēktiesību klau-

zulām un valstu sabiedrībām būtu jāatbalsta visas, ne tikai saimnieciskās, kuras ved pie "civic society", kurās dod iespēju attīstīties demokrātiskai sabiedrībai, ar uzmanību pret cilvēktiesībām, rada saimniecības un kultūras brīvas attīstības iespēju. Varam jautāt, ko var darīt, lai novērstu tālākus konfliktus. Viens no priekšnoteikumiem, ka tie vispār varētu rasties, ir komunisma mantojums. Īpaša nozīme piemīt masu informācijas līdzekļiem. Lokālajai presei šajā konfliktā ir bijusi ļoti negatīva loma.

**No vācu valodas tulkojis
JĀNIS LULLE**

LABĀKU DZĪVI UZ PAPLĀTES NEPIENESĪS

Turpinām tēmu "Jaunieši politikā". Par to saruna ar Jauno sociāldemokrātu savienības līderi KALVI SALIŅU, kuram 24 gadi un jau ģimene.

Kalvis: Asociācijas ar komunistisko pagātni ir pilnīgi nepamatotas, jo tikai komunistiskajā literatūrā visi bija vienādi sociāldemokrāti, tikai daži nedaudz nepareizi. Patiesībā mēs jau arī esam tie nepareizie, kuri Rietumos valda gadu desmitiem, un pēdējās vēlēšanas Skandināvijā uzskatāmi pierādīja sociāldemokrātu ideju dzīvotspēju. Latvijas vēlēšanas, savukārt pierādīja arī to, ka mums ar komunistiem nav nekāda sakara. LNNK sarakstā bija vairāk komunistu nekā visā Sociāldemokrātu partijā kopā.

Tas viss tik jauki skan - komunistu nav, Rietumos sociāldemokrāti paši labākie, bet kā tu pats pamato savu pieslēšanos sociāldemokrātiem?

Kalvis: Vēlos normālu sabiedrību un interesantu darbu, no kura es varētu arī pārtikt.

Man nav pieņemami šobrīd uz dzīviem cilvēkiem attiecinātie dabiskās atlases likumi. Es pieļāuju slinkumu, neveiksmīniskumu, tomēr ir amorāli teikt: "Tad mirstiet vien nost," cilvēkiem, kas visu savu mūžu šajā zemē nostrādājuši.

Tad nu ejam ielās, "stopējam" glaunos auto...

Kalvis: Nav runa par ņemšanu nost, ir runa par sabiedrības atbildību tās locekļu priekšā. Es nevaru pieļaut tik krasu noslāņošanu un to, ka vieni dienā par niekiem iztērē tik, par ko citiem jāeksistē pusgadu.

Labi, jauki parunājām, bet kādu risinājumu šīm problēmām tu piedāvā?

Kalvis: Lai kaut ko mainītu, ir jāiegūst vara, tātad jāiekļūst Saeimā. Tikai tad var sākt runāt par risinājumu.

Pirmkārt, jau noteikti sakārtotu situāciju darba likumdošanā.

Otrkārt, reformētu izglītības sistēmu. Izstrādātu kredītmehānismus vai, ja budžets to pieļautu, maksātu normālas stipendijas. Katrā gadījumā cilvēkam nav jāstudē un jāstrādā vienlaicīgi.

Pats sliktākais risinājums būtu studiju pārtraukšanas iespējas, lai varētu gadiņu pastrādāt, saņemt naudu un tad atsākt studijas.

Treškārt, reformētu tautsaimniecību. Tirgus pats neko nav spējīgs regulēt. Tās ir valsts funkcijas. To pierāda kāda mana saruna ar paziņu no Vācijas, kurš tikko bija beidzis studijas. Viņš nevarēja atrast darbu, mierīgi atzina, ka jau sākot studijas Universitātē viņam pateikts, ka viņa specialitātē pēc 8 gadiem darba nebūs.

Tirgus plānošana - to nevar veikt partija, tas ir valsts uzdevums un tikai valsts ir vienīgais spēks, kas to var īstenot.

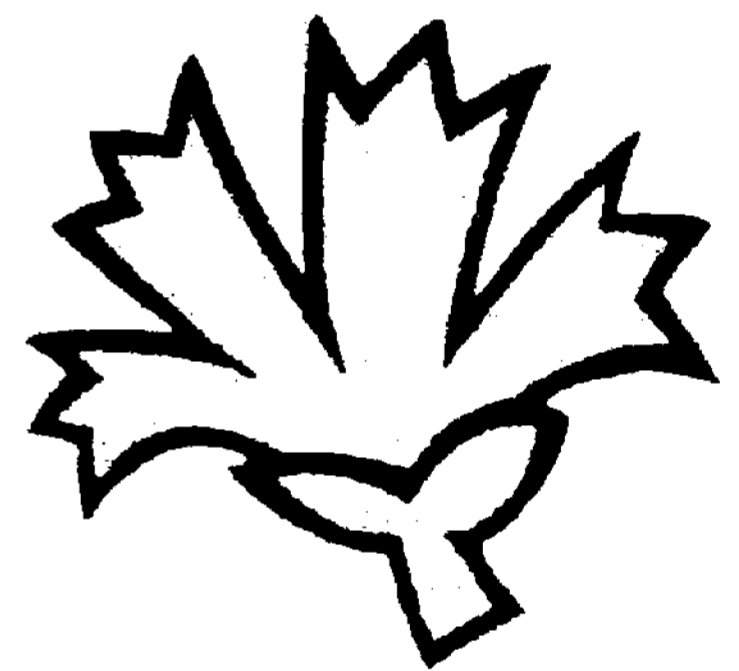
Tuvojas vēlēšanas. Kādi rezultāti varētu būt sociāldemokrātiem?

Kalvis: Tiešām nevaru paredzēt, tomēr man ir iekšēja pārliecība, ka mēs saņemsim 6-8% vēlētāju balsu.

Vai JSS?

Kalvis: Nē, kampaņa būs kopīga ar LSDSP.

Birojs tāds nabadzīgs. Kas jūs finansē?

Kalvis: Problēma ar naudu tiešām pastāv, bet patiesībā mums nemaz tik lieli līdzekļi nav vajadzīgi. Sociāldemokrāti Skandināvijā vēlēšanās izgāja ar melnbaltiem bukletiņiem, uz kuriem vienīgais akcents bija sarkanā nelķe. Neviens no mums arī izdevumu augstu kvalitāti neprasa. Turklāt mūsu rocība pierāda, ka neesam pirktā partija.

Tad tomēr partijas tiek pirktas?

Kalvis: Pavēro atšķirības kreiso un labējo partiju sanāksmēs. Labējie sasauca biedrus, lai dotu norādījumus, kas kā jādara un jārunā, kreisie sanāk kopā, lai rātu partijas vadību. Tas patiešām daudz liecina. Šaurā rocība un biedru kontrole liek domāt, "kustināt" smadzenes. Nu jau dzīvojam tādā sbiedrībā, kurā katram skaidrs, ka labāku dzīvi mums uz paplātes nepienesis, pašiem vien ir jācinās.

ROBERTS PUTNIS

GRĒKSŪDZE

Ar viņu esam pazīstamas nepilnus divus gadus. Pudu sāls kopā neesam apēdušas, bet šo to viena par otru zinām gan. Kad pateicu, ka gribētu viņu intervēt, sākumā saņēmu kategorisku atteikumu. "Ko tur daudz var stāstīt - katrs savu reizi glāzīti esam cilājuši" - tāds bija pretarguments. Bet, kad nelikos mierā, viņa beidzot piekrita un teica: "Labi, brauc, bet tikai lai tas būtu anonīmi". Beigās viņa to nosauca par savu mazo grēksūdzīti, lai gan nekā sevišķa jau tur neesot, vienīgi pašas pārdzīvojumi. Par sevi atļāva pateikt vienīgi tik daudz, ka studē LU un ka viņai ir 20 gadu.

Tu nemaz nezini, kāda es biju agrāk līdz 18 gadiem ne reizi cigareti nebiju rokā ņēmusi un arī alkoholu tikai viesībās vienu vai divas glāzītes. Skolā biju ja ne gluži teicamniece, tad bez trijniekiem gan mācījos. Toreiz domāju, ka visu mūžu, balta un tira, tāda arī palikšu. Un tad sākās... Nezinu, vai tas tāds vecums vai kas cits, bet mani iestājās tāds kā nestabils šaubu laiks. Vairs nezināju, ko un kāpēc gribu. Varbūt vienkārši bija apnicis būt tādai godīgai visu mūžu taču biju labi mācījusies un klausījusi vecākus. Atceros tad, kad mana māsiņa sāka smēķēt, visādi centos viņu atrunāt, man tas likās šausmīgi. Bet viņa jau mani daudz "pierē neņēma" Ar to, ka viņa pipē, samierinājos tikai pēc kāda pusgada.

Sāku arī rakstīt dienasgrāmatu. Jutu, ka mani kaut kas notiek, un man vajadzēja kādam to pateikt, taču pat savai draudzenei to pastāstīt neuzdrošinājos, jo domāju, ka tās ir tikai manas iedomas.

16. 02. 93. (pirmais ieraksts dienasgrāmatā)

Es jūtu, ka mainos. Es jūtu, kā mainos. Bet es negribu mainīties. Tā es negribu mainīties. Jūtu, ka pamazām grimstu lejup. Reizēm sevi nepazīstu, man pat dažreiz kauns no sevis. Es it kā sevi drumstalojos - manas domas sastāv no drumstalām, un es tās nespēju sakārtot. Un tas viss tikai piecu mēnešu laikā. Kas notiek?

Un tad es pirmo reizi piedzēros. Toreiz ar draugiem aizbraucām uz ballīti. Pirmajai reizei jau daudz nevajag man pietika ar šampanieti un pāris glāzītēm zemeņu likiera. Tajā laikā vēl nesmēķēju. Kad vēl kafūzī sēdēju pie galda, likās viss normāli, un šie tik lēja un lēja. Taču kolīdz piecēlos, viss uzreiz sāka griezties. Es vēl pie sevis nodomāju, ka nav nemaz tik slikti, ir baigi foršā sajūta. Tas, man šķiet, ir arī pats galvenais ja pirmajā reizē nejutī, ka piedzērusies esi stulba vai arī streipulojot citu acis izskaties draņķīgi, tad tas arī "aizies". Vienīgais, kas bija

riebīgi pēc balles man mašīnā gandrīz palika slikti. Tajā brīdī gan domāju, ka nekad vairs glāzīti pie mutes nelikšu, bet pēc tam bija tāda atvieglojuma sajūta, ka šķita, nebūtu par sliktu vēl iedzert. Vienīgi nesapratu, kāpēc citi uz "pohām" tā mokās, man vienīgi gribējās aukstu sulu. Toreiz jau es nezināju, ka arī tādas var būt paģiras.

Cigareti pirmo reizi rokā paņēmu, kad vecāku nebija mājās, vienīgi māsiņa bija atbraukusi ciemos. Sēdējām uz mana dzīvokļa balkona, un māsiņa smēķēja "Kosmosu" Tajā laikā man ļoti patika viens puisis. Lai gan starp mums bija tikai draudzīgas attiecības, es tomēr gribēju kaut ko vairāk. Bet nekā... Nesaprotu, kā es savos 18 gados varēju būt tik liela

mulķe, jo domāju, ka ar smēķēšanu viņam iepatīkšos vairāk. Un es skatījos, kā māsiņa lēni pūš dūmus, un iedomājos, ka arī es gribu un ka man vajag smēķēt. Un tad es teicu: "Ko te daudz domāt, iedod taču arī man vienu cigareti" Māsiņa uz mani paskatījās tādu skatienu, ka citā brīdī man liktos, ka komēta nāk, jo neko tādu viņa no manis nebija gaidījusi, tā arī pati vēlāk pateica. Pirmie dūmi man likās tik pretīgi, ka nodomāju, kā gan var patīkt smēķēt. Sākumā dikti reiba galva, un tieši tad es sev likos tik liela un tik varena, kā saka - "krutā" Tad vēl nezināju, ka nožēlošu to dienu, kad sāku smēķēt, jo tagad vai vēlāk, kad gribēšu to atmest, būs grūti, pie tā jau ir pierasts (kā jau visiem).

Vēlāk jau sekoja pagaidām lielākais dzeršanas periods manā dzīvē. Kopmītņēs dzērām divas, trīs vai pat četras dienas nedēļā. Sākām ar likieri, bet nekas jēdzīgs no tā nesanāca - ne galvā, ne kājās. Aizgājām uz diskotēku un jutāmies mulķīgi, jo domājām, ka būsīm "iesilušas" un tad tik būs. Nākamajā reizē jau "pārgājām" uz šņabi. Mums neko daudz nevajadzēja - parasti atšķaidījām vai uzdzērām uz "tira" un uzkodām gurķīti vai maizi. Pēc tam vienmēr gājām uz diskotēku, un tur tikai sākās istie piedzīvojumi. Ja biju dzērusi, vienmēr jutos daudz atraisītāka, varēju brīvi dejot un dariju visu, kas ienāca prātā. Kad dzēru, vienmēr pastiprināti vajadzēja smēķēt. Tās kursabiedrenes, kas arī bija "disenē", bet skaidrā, vēlāk teica, ka diez ko labi jau nu neizskatījāmies, tāpēc es vēl līdz šim nesaprotu, kāpēc tad, kad bijām "pillā", mums vienmēr atradās puīši. Alkohols, cigaretes un vīrieši - tāda toreiz bija mana dzīve. Varētu jautāt, kur tad palika studijas? Nekur jau tās nepalika - dzērām parasti vakarā, no rīta, ja bija nozīmīgas lekcijas, gājām arī paģirainas.

Pēc kāda laika man viss sāka riebties. Sāku justies sevi netīra un niecīga. No rīta parasti, ko nu atcerējāmies, stāstījām un smējāmies par saviem piedzīvojumiem, bet, kad paliku viena, sāku domāt, kāpēc es vispār dzeru un smēķēju, jo tas atstāja iespaidu arī uz manu iekšējo pasauli nevarēju savākt savas domas, savu iekšējo "es" Zināju, ja pastāstīšu savām draudzenēm, viņas tikai draudzīgi uzsisīs pa plecu, kaut gan es jau arī nezinu, kā jutās viņas. No ārpusēs jau neko nevar manīt.

31. 05. 94. (kāda diena pēc kārtējās dzeršanas)

Tas ir viens vienīgs ārprāts!!! Kas es

esmu? Mani kārtējo reizi kaut kas notiek, šo sajūtu nevaru aprakstīt. Tā vienmēr ir pēc manas kārtējās dzeršanas. Jūtu, ka grimstu arvien dziļāk un dziļāk. Kaut gan es saprotu, ka nav normāli tā dzert līdz vemšanai, pipēt, bet es vienalga to daru, nezinu, kāpēc! Zinu tikai to, ka grimstu.

Un šodien atkal tā stulbā sajūta. To nevar saukt par sirdsapziņas pārmetumiem, kaut gan daļa arī no tā ir. Tā drīzāk ir sajūta, ka slidu nost no ceļa, un es apzinās, ka atpakaļ uz tā vairs netikšu, jo ir viena lieta, ko šodien secināju - es vairs nezinu robežu, kuru nedrīkst pārkāpt. To robežu vairs neapzinās.

Tu zini, es arī pirmo reizi skūpstijos, kad biju piedzērusies. Ja es agrāk to brīdi biju ļoti gaidījusi, tad pēc tam man likās - kaut tikai tas nebūtu noticis tieši tajā dienā. To visu atceros tikai kā pa miglu. Neko no tām brīnišķīgajām sajūtām, kas it kā rodas, pirmo reizi skūpstoties, neatceros, tieši otrādi - visu laiku domāju, kaut tikai viņš liktu mani mierā, jo šausmīgi nāca miegs. Tā kā pirms tam neko tādu nebiju darījusi, īsti arī nemaz nesapratu, kas ar mani notiek, bija vienīgi tāda apjaušana, ka es to daru. Galvenais, tas bija tas pats čalis, kura dēļ sāku smēķēt.

Reizēm arī saprotu tos cilvēkus, kas mēģina savas bēdas remdināt ar alkoholu. Ar mani arī tā ir bijis - vienreiz ņemu un viena pati piedzēros. Kā jau bieži, vainīga bija mīlestība. Toreiz man šķita, ka biju šausmīgi iemīļusies, bet tagad, pēc laika intervāla varu teikt, ka tā bija tikai ieķersšanās. "Kojās" biju viena pati. Šņabi speciāli pirkst nevajadzēja iet, kāda puspuodele bija palikusi no iepriekšējām reizēm. Sēdēju pie galda, pati salēju un dzēru, pa vidam vēl uzsmēķējot. Varu teikt, ka tieši tajā brīdī tas "nostrādāja" - visa dzīve pēkšņi likās tik rožaina, tik skaista. Toties nākamajā dienā atkal sākās viss no gala, atkal sev uzdevu jautājumu - kāpēc es to darīju?

Man brīžiem šķiet, kas gan tur sevišķs ne es pirmā, ne pēdējā, kas smēķē un dzer. Sāku domāt, ka tas atkarīgs no tā, kā katrs to uztver. Iespējams, ka es to pārdzīvoju pārāk asi un slimīgi. Pati nezinu... Varbūt man vajag domāt tā - nu un, ka dzeru un smēķēju, tāda ir dzīve. Pēdējo reizi dzēru pirms trim mēnešiem, un pats stulbākais ir tas, ka es zinu, ja mani tagad kāds aicinātu, noteikti ietu un dzertu, jo man tas patīk - sēdēt kompānijā un "tusēties"

**Ar Viņu sarunājusies
INESE SIKSNA**

IZMAINĪT PARADUMUS

(Kā tikt galā ar sliktām ieradumiem)

Ja tu tiešām vēlies atšķirt jaunu lappusi savā dzīvē, tu to vari. Un tas ir vieglāk nekā tu domā. Koncentrējies uz reālu mērķi un rezultāti būs pārsteidzoši.

Katra netikuma pretpols ir tikums. Ir daudz vieglāk izveidot jaunus ieradumus nekā tos mainīt. Nekavējies pie negatīvā, kad tu veic pozitīvu soli jauna ieraduma radīšanā. Kā tikt galā ar to visu?

IZVEIDO JAUNO IERADUMU PAR SAVA TĒLA DAĻU

Kā tu zini, vai šis ipašais ieradums iekļausies ikdienas rutinā? Tu nezini, saka psihologi. Un tu nezināsi, ja vien nemēģināsi jau sākumā iedomāties sevi reāli to darām.

Varbūt tu vēlies celties agrāk, piemēram, nevis 7.30, bet stundu agrāk. Atceries laiku, kad tev nācās celties šajā agrajā stundā un apsver visas priekšrocības. Iespējams, tu jūties spirts un enerģisks. Varbūt tevi apžibināja agrā rīta skaistums vai arī ietekmēja dienas mierīgais sākums. Koncentrējies uz šīm patīkamajām atmiņām. Papildini tās. Šāda ricība stiprinās tavu pašpaļāvību.

RAKSTI DIENASGRĀMATU

Tas ir sevišķi noderīgi veidojot jaunu uzvedības modeli, radīsies pārlicība, ka tu progresē. Dažkārt tavas smadzenes mēģina tevi izjokot, neatlaidīgi apgalvojot, ka rīkojies nepareizi un biji mulķis vispār ko tādu uzsākot, lai gan patiesībā biji drosmīgs un pietiekoši veiksmīgs.

Dažiem jauniem ieradumiem dienasgrāmatas rakstīšana ir tas labākais, kamēr citiem grafikā vajadzētu atzīmēt pat vismazāko uzlabošanos. Ja, piemēram, vēlies atmet smēķēšanu, atzīmē, cik bieži aizsmēķē, kādā laikā un kā jūties pēc katras cigaretes. Ja šis mēģinājums ir tavs galvenais mērķis, vajadzētu atzīmēt progresīvu iznākumu grafikā. Tikai viens skatiens uz dienas rezultātiem vairos tavu enerģiju un ticību saviem spēkiem.

LAI VEICINĀTU PĀRMAIŅAS, SAKĀRTO VIDĪ AP SEVI

Ja esi nolēmis veselīgi ēst, sāc ar virtuves plauktu iztīrīšanu no visa nevēlamā. Bet tu nevari traukties uz virtuvi un tur uzdzīvot, kad ledusskapis ir tukšs! Tādēļ laikus piepildi pieliekamo ar kaut ko veselīgāku: rupja maluma maizi, ābolu sulu, banāniem un lapu salātiem, lai ātri varētu sev sagādāt garšīgu maltīti. Visas šīs augļu krāsas, gandrīz kā Sezāna klusā daba, radīs tevī vēlmi pēc mandarīna šķēles nevis pēc milzīga gabala treknas šokolādes kūkas.

IZMANTO ATSLĀBINĀŠANOS KĀ SABIEDROTO

Iemācies atbrīvoties. Kad uzliesmo kārdinājums, dziļi ieelpo. Tad vēl un vēlreiz.

Nepadošanās visgrūtākajā momentā ir vēl viens pozitīvs stimulants tavām pūlēm radīt jaunu uzvedības modeli.

ATRODI ATBALSTU

Pat visdisciplinētākajam cilvēkam šād tad ir nepieciešams uzmuntrinājums. Atrod draugu, kurš tev palīdzēs tikt galā ar jauno ieradumu, atceroties, ka labāk izvēlēties kādu, kas atbalsta tavus nodomus. Pieņemsim, ka esi apņēmis atsākt regulāras nodarbības sporta zālē pēc gada ilga pārtraukuma. Laba stratēģija ir darīt to kopā ar draugu, kuram nodarbības jau ir ikdienas daļa; dodoties uz zāli, tu jau viņu atradīsi tur priekšā pie trenāžieriem. Kā teikts senā ķīniešu parunā: "Visgarākais ceļojums vienmēr sākas ar pirmo soli." Atrod kādu, ar kuru kopā spert šo soli.

VEIDO IERADUMU, KO TU PATIEŠĀM IZBAUDI

Vai tu vari izveidot jaunus ieradumus, ja tie tev ir nepatīkami? Tas nav vēlams, saka psihologi. Piemērošanās atslēga radikāli jauniem paradumiem ir patika. Ja tu nevari sasniegt mērķi bez piepūles, izmaiņām jābūt pakāpeniskām.

Tu, piemēram, vēlies samazināt svaru, bet zini, ka ievērojot diētu, jutiesies nožēlojami. Atrisinājums ir alternatīvā: vingrinājumi, lai "sadedzinātu" liekās kalorijas.

UZTICIES SEV

Atmet jebkuras domas par neizdošanos. Noliec domāšanu rada noliedzošu darbību. Kad šī smalkā balstiņa sāk čīkstēt, ka tu nekad nebūsi akurāts un organizēts, ka tu esi nenozīmīgs, apkļusini to nekavējoties.

Esi reālists. Negaidi lielās pārmaiņas jau rīt. Jauno paradumu apgūšanas laiks balstās uz tavu aktivitāti, personiskā trenera talantu un acimredzamā atalgojuma vērtību.

Kad mazās balstiņas vietā sāk skanēt skaļā un pārlicinošā, kas atgādina, cik daudzas reizes esi veicis plānoto, cik labi tas lika tev justies, cik apmierināts biji, izdarot it kā neiespējamo...jaunais paradums ir kļuvis par ikdienu. Drīz tu visu varēsi paveikt bez liekas domāšanas par to.

**Pēc ārzemju preses
materiāliem sagatavojusi
ANDA LASE**

LU CĪNĪJĀS GODAM!

11. un 12. februārī Rīgas Sporta manēžā notika Rīgas atklātais čempionāts vieglatlētikā. Lielākais vairums atlētu bija studenti, kas, pārstāvējot savu Alma mater, deva ieguldījumu komandas pūrā.

Latvijas Universitātes meitenes ar savu startu kvalitāti un kvantitāti nodrošināja komandu vērtējumā visai pārliecinošu uzvaru - 8973 punkti. Otrajā vietā LSPA (7452), bet trešajā Arkādijas klubs (7079 punkti). Individuāli mūsu dāmām trīs uzvaras: Kristīnei Suharevskai 60m/b - 9,28 s., Rotai Vavilovai lodes grūšanā - 11,77 m un Gundegai Sproģei trissoļlēkšanā - 12,34 m. Domāju, ka nevar nepieminēt arī pārējās LU laureātes komandas panākuma kaldinātājas. Tātad, divas otrās vietas tika G. Uzuliņai 60 m (8,18) un 200 m (27,08) skrējienos, bet 400 metros tāda pat vieta I. Feldmanei (1:00,5). Tāllēkšanā otrā bija jau pieminētā G. Sproģe ar 5,74 m, bet trešā M. Lavrinoviča - 5,69 m. Divas trešās vietas pa spēkam bija A. Gulbei trissoļlēkšanā un augstlēkšanā - attiecīgi

11,12 m un 1,75 m. Nav šaubu, ka spēcīgākās lodes grūdejas studē tieši LU, jo arī trešā vieta mūsu pūrā - J. Učaiķina 10,93 m.

Vīriem šoreiz neizdevās atkārtot dāmu panākumu. LU pārstāvji ar 10603 punktiem palika trešie, piekāpjoties Arkādijai (12012) un "mūšsenajiem" konkurentiem RTU (10779). Punktu skaitīšanas sistēmai nepievērsimies, bet paraudzīsimies uz kvalitātes rādītājiem. Latvijas Universitātes zēniem tika piecas individuālās uzvaras, RTU divas, bet pārliecinošajiem uzvarētājiem Arkādijai - neviena... Tātad konkurenti vinnēja ar kvantitāti un tehniskajām disciplinām, jo skriešanā mūsējie citiem "ieliek" pamatīgi (visas piecas uzvaras skriešanu disciplinās!). Dubultuzvaras LU vīriem 200 metros - Edvins Krūms - 23,65; Andris Lāriņš - 23,71; 400 metros - A. Lāriņš - 51,48; E. Krūms - 52,17 un arī 3000 metros - Ģirts Fogels - 8:43,5; Mārtiņš Alksnis - 8:47,3. 800 metros kā allaž labākais Egils Tēbelis - 1:59,6, bet 1500 metros pirmais finišēja Mārtiņš Alksnis

4:07,6. Mūsējiem neizdevās vinnēt 60 m sprintu, te trešais M. Lapiņš 7,18 sek. Trešais augstlēkšanā - A. Ērglis 2,05 m.

Visi laureāti dabūja medaļas un diplomus, bet "skanošo" organizētāji šoreiz nebija sarūpējuši. Droši vien arī tāpēc labākie atlēti (ne tikai LU pārstāvji) neuzrādīja labākos rezultātus.

Galvenais secinājums vieglatlētika kā sporta veids Latvijas Universitātes studentu vidū ir samērā populāra, netrūkst arī spilgtu personību sportistu vidū, kā arī entuziasma senu tradīciju sekmīgai turpināšanai. Gribētos, lai nākotnē vieglatlētikas piekritēju pulks mūsu Universitātē vēl paplašinātos, jo kurš gan sporta veids fiziskajā ziņā cilvēku attīsta vēl vispusīgāk?

Vairāki LU vieglatlēti ir arī Latvijas izlases kandidāti un, iespējams, kāds no viņiem aizbrauks uz pasaules čempionātu telpās.

JURIS VALDOVSKIS,
speciāli "Universitātes Avīzei"

KUPRAINĪŠI JEB VW FANU KLUBĀ

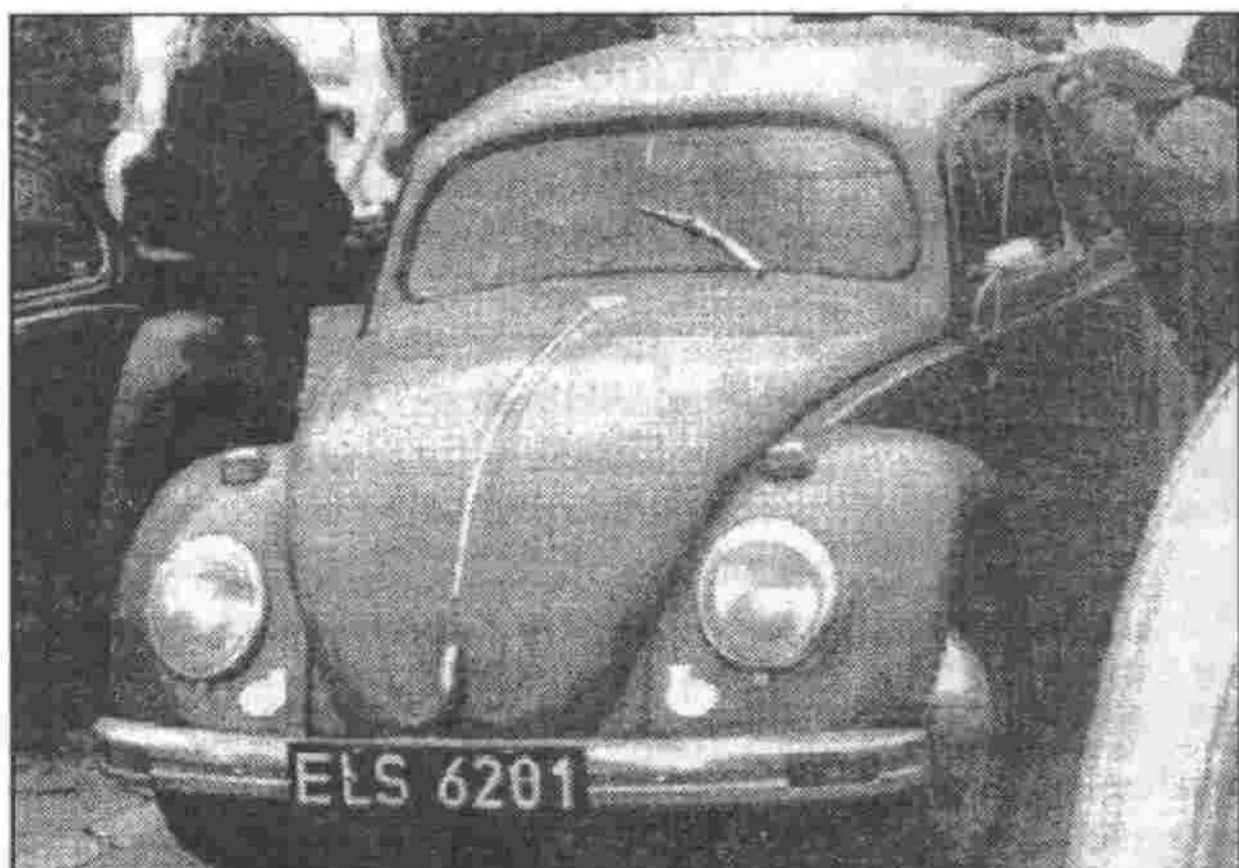

Foto: ANDŽEJS JANKOVSKIS

Pirms gada Gdiņā bija simpātisko kuprainišu salidojums, kurš visā apkārtnē radīja amizantu svētku noskaņu. To organizēja VW fanu kluba prezidents Ireks Borickis. No visām malām sabrauca aptuveni 130 joprojām simpātisko VW dažādā tehniskā stāvoklī. Īpaši izcēlās zelta krāsas kabriolets. Šos mazos automobiļus parasti salīdzina ar moderniem mūsdienu mazlitrāžas auto, vai arī ar kuprainišu vienaudžiem, piemēram, ar poļu Fiatu, Vartburgu vai Škodu. Uzvarētājs vienmēr ir kuprainītis.

Šādas autotikšanās, kāda tika noorganizēta Gdiņā, vienmēr izraisa pastiprinātu interesi par kādu konkrētu automašīnu, tiek daudz diskutēts, meklēti autoprobļemu risinājumi. Atgādināsim, ka VW kuprainišiem to nav mazums, jo automašīnu vecums ir 19-20 gadi. Nereti gadās vēl vecāki. Interesanti, pat fantastiski izskatās īpašnieku izdarītie automašīnas dizaina uzlabojumi un papildinājumi: fantastiski spoileri, mašīnas pagarinājumi un pat paplašinājumi, ēnotie vai spoguļstikli, dažādas formas jumta lūkas. Oriģinālas bija ne tikai konstrukcijas, bet arī kuprainišu krāsas. Dzeltēni kā citroni, gaišzili kā debesis, bordo, sarkani, šķiet, nebija tāda toņa, kurā nebūtu kāds no kuprainišiem. Kādai mašīnai uz motora pārsega un sāniem uzkrāsotas uguns liesmas, citai fantastiskas līnijas, kuras spētu iztulkot varbūt vienīgi saimnieks. To sauc par fantāziju!

Kuprainītis ir tā automašīna, kura pasaulē tika (un pašreiz ir!) saražota vislielākā skaitā. Un pēdējie modeļi no pirmajiem 1933. gadā ražotiem, gandrīz neatšķiras. Nesen Brazīlijā no konveijera "nokāpa" 200000. eksemplārs. Pēdējos gados atkal ir palielinājusies interese par tiem, īpaši studentu un skolēnu vidū. Pašreiz Polijas VW kuprainišu klubā ir 600 automašīnu. Šis skaitlis runā pats par sevi, jo Polijā tie izgatavoti netika, arī Eiropā no 1978. gada vairs nē.

Gdiņas fanu klubs jau plāno nākamo salidojumu. Tikai šoreiz citādāku. Ar romantisku vakaru, spēlēm, dabu un uguns kuriem, protams, arī ar desiņu cepšanu.

Ja Tevi interesē kuprainiši, zvani: Polija, Gdiņa, 20-55-95; 20-59-59.

ANDŽEJS JANKOVSKIS,
"Gazeta uniwersytecka" ("Universitātes Avīze"), Gdanskas universitāte

Te nu jūs viņus redzat - no kura gala vēlaties

No poļu valodas tulkojis **RIHARDS PLIVČS**

KĀ "QUEEN" VIETĀ NENOPIRKT "METALLICU"?

"Izvēlies Latvijas mūziku" - bieži dzirdētais un jau apnikušais sauklis gluži tāpat kā "Izvēlies Latvijas preci" Mazliet jau divaini ir, ka cilvēki jāpiespiež pievērsties vietējiem labumiem, bet, daudz ko izmēģinājuši pēc savas kabatas iespējām, sākam vēlēties, lai starp šķietami labāk iesaiņoto ārzemju sviestu un kvalitatīvāko ārzemju mūziku mums pašiem būtu kaut kas savs - savs sviests un sava mūzika, kaut arī ne tik kvalitatīva. Intelektuālais īpašums ir tāds pats kā viss pārējais īpašums, un, ja tas tiek radīts garīgi, tad par to arī ir jāsaņem nauda, kaut gan arī Džeksons un Madonna neko nesaņem, tirgojoties pa pasauli ar miljoniem eksemplāriem. Radio ir pienākums maksāt par atskaņotajām kompozīcijām. Tagad tas jau ir sācies - ir notikusi vienošanās ar tām grupām, ko atskaņo Latvijas radio viļņos, un tieši Valsts radio 50 santīmi par minūti. Kaut gan tas ir simboliski, tomēr - sākums. Bet ir viens "bet" - kā atšķirt labo no sliktā, respektīvi, lai nopērkot kaseti, pircējs zinātu, ka tai ir kvalitatīvs ieraksts un

"Queen" vietā nav nopircis "Metallicu", kā cilvēkus pieradināt pie kvalitatīvas mūzikas, izskaužot pirātismu un līdz ar to arī paceļot vietējās mūzikas prestižu? Par to 27. un 28. janvārī kinomuzikālajā centrā "Bimini" seminārā "Mūzikas bizness Latvijā" sprieda un runāja masu mēdiju un producentu tiesību pārstāvji, starptautiskās aģentūras eksperti, mūziķi un daudzas citas prominentas personas.

Pašlaik mūzikas pirātisms Latvijā plaukst un zeļ jau Centrālajā tirgū vien 30 - 40 vietās tirgo kasetes ar lētos servisos uztaisītiem grupu nosaukumiem un nekvalitatīvām lentām, kas jebkurā brīdī var pārtrūkt vai sačokuroties. Latvijā neienāk tādas lielas kompānijas kā "Sony Music", izņemot BMG, un tas faktiski viņiem arī nav iespējams, jo firmas produkcija tādos pirātisma apstākļos nebūs rentabla. Polijas tirgū pirms diviem gadiem bija apmēram tāda pati situācija - 96% no produkcijas bija pirātisms. Kad sāka darboties autortiesību likums, tie cilvēki, kas strādāja autortiesību aģentūrā, kopējiem spēkiem ar tiesību iestādēm, policiju un attiecīgi ar likumu

divu gadu laikā pirātismu pazemināja par 70%. Viņi pastāvīgi informēja masu informācijas līdzekļus par pirātisma kaitniecisko ietekmi, ar reidu palīdzību atrada pagrīdes rūpnīcas, konfiscēja produkciju un, ja bija pietiekami daudz pierādījumu par nelikumībām, divus vai trīs cilvēkus "iesēdināja" cietumā. Nebija nedz briesmīgu

konfliktu, nedz apšaudes ar policistiem. Daudzas nelegālās rūpnīcas "izmira", un līdz ar to arī cilvēku attieksme kļuva pozitīvāka. Pazuda lētās kasetes un ierakstu cenas manāmi pieauga, bet cilvēki par to bija informēti un arī paši vēlējās, lai tā būtu. Izveidojās pat tāda attieksme - cilvēki gāja un prasīja, vai tas ir oriģināls un kāpēc tik lēti maksā. Ja pie mums kasete tirgus variantā maksā Ls 1,20 - 1,50, tad pēc neilga laika tā varētu maksāt Ls 3,00 - 3,50.

Liels paradokss ir tas, ka Latvijā ir divas aģentūras-Latvijas autortiesību aģentūra un aģentūra "Aka". Nekur citur pasaulē tā nav, pat Amerikā ne, taču pilnīgi iespējams, ka konkurences gaitā arī pie mums paliks viena. Viens no aktivākajiem, kas tur darbojas, ir A. Hermanis. Kaut gan likums, ko viņi sastādīja ar starptautiskā konventa palīdzību, jau kādu pusotru gadu atrodas Ārlietu ministrijā, tiesības rīkoties ir jau tagad un ne tikai administratīvi, bet arī konfiscējot īpašumu, radot nopietnas problēmas pirātiem, un kompānija BMG, kurai Latvijas tirgū ir tiesības izplatīt arī kasetes no Polijas, var to darīt.

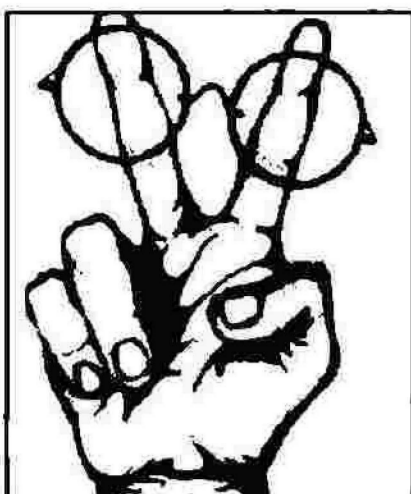
Liels trieciens vietējiem mūziķiem bija tas, ka Latvijā ienāca ļoti kvalitatīva ārzemju mūzika - labi klipī, ieraksti utt. Kāpēc tagad neparādās daudz jauno talantu? Pirmā kārtā, finansiālo problēmu dēļ, otrā kārtā, jaunajiem talantiem pietrūkst fanātisma, jo ne jau visi ir tādi, kas var kaut kur "izlauzties", un, gluži tāpat kā ārzemēs, klusi un talantīgi viņi tādi arī pazudis. Būtu labi, ja mūzikas veterāni mēģinātu viņus kaut kā pabalstīt, lai tie jaunie iet un "sitas" Jaunie varbūt arī baidās no tā, ka nebūs nākotnes, bet šovbiznesā tas ir liels risks.

90. gadu sākumā mūzikā bija it kā vispārējs pagrimums, bet tai pašā laikā tā turējās. 80. gadu beigās, pastāvēja tādas labas grupas kā, piemēram, "Remix" u.c. Un pilnīgi dabiski bija tas, ka sāka attīstīties muzikālie klubi, un mūziķiem bija iespēja nopelnīt. Cilvēki sāka pievērsties mūzikai. Tas ir visā pasaulē un tas ir normāli, ka tās 200 - 300 grupas, kas ir topas, spēlē pa pasauli, bet pārējās klubos. Tāpēc jau viņas nav sliktas

grupas, vienkārši nav paveicies vai nav pietiekami spēcīgs menedžments. It kā Latvijā ir arī maz izglītotu cilvēku istu producentu, kas varētu grupu producēt un "izvilkt" ārā. Ir daži fanātiski menedžeri, bet viņi tomēr nav juridiski pietiekami izglītoti, lai varētu tā rīkoties. Salīdzinot ar 90. gadu sākumu, kad bija tikai pāris studiju, kur varēja kvalitatīvi ierakstīties, tagad ir vairākas kompānijas, piem. "Microphone Record" u.c. kas pastāvīgi "izlaiž" laba limeņa kasetes un kompaktdiskus, studijas ir apgādātas ar pietiekami labu aparatūru un cilvēki ir iemācījušies labāk strādāt.

Viena no vislabākajām firmām Latvijā, kas var nodrošināt labu skaņējumu, ir firma "A&L", kurai pieder viskvalitatīvākā skaņu aparatūra. Tā ir nodrošinājusi ar aparatūru visas ārzemju "zvaigznes", kas pie mums viesojušās. Interesantas un labas gaismas ir arī firmai RBS, to varēja redzēt "100. debijas" Latvijas koncerttūrē.

INESE SIKSNA
P.S. Paldies tev, Urbi,
par informāciju.

VALODU KURSI

Cienijamie LU studenti, darbinieki, mācībspēki, citi interesenti!

Aicinām Jūs patstāvīgi apgūt vācu valodu, izmantojot pēc Berlīca metodes sastādīto pašmācības kursu "Think and Talk German"

(Datori: Macintosh LC II, lekciju skaits: 50, audio: uz 8 kompaktdiskiem [CD ROM])

Pirmo reizi atnāciet uz ievadnodarbību (notiek katru otrdienu plkst. 16.30 - 17.40),

iepriekš pierakstoties personīgi vai pa tālruni, turpmāk varēsiet strādāt patstāvīgi, iepriekš pierakstoties pie Valodu centra laborantes (darbdienās no plkst. 10.00 līdz 17.40).

Vēl iespējams individuāli strādāt ar sekojošām programmām:

- * "Deutsche Grammatik in Frage und Antwort"
- "One Hundred Useful Exercises in English"
- "Start Testing Your Vocabulary"

Vienlaicīgi var strādāt pie 18 datoriem.

Programmu "Think and Talk German" LU studenti, darbinieki un mācībspēki pagaidām var apgūt bez maksas.

Mūs var atrast **Visvalža ielā 4a, 402.telpa, tālr. 227822**

L.U.T.K.

CEĻOJIET KOPĀ AR MUMS!

1. Monzunda arhipelāga lielākās salas Sāmsala un Hijumā sala. Dabas un vēstures pieminekļi (2 dienas).
2. Vēl ir iespēja slēpot Gaiziņkalnā (8 Ls), Otepes apkārtnē Igaunijā (1 vai 2 dienas).
Vienas dienas ceļojums izmaksā 5 - 7 Ls; divu dienu - 15 Ls.
3. 3 dienu ekskursija uz Sanktpēterburgu. Pēc vēlēšanās ekskursijā var iekļaut Pleskavas Kremļa un Novgorodas apskati (35 - 45 Ls).
4. 27. 03 - 9. 04 un vēlāk slēpošana Hibīnu kalnos aiz polārā loka (100 - 130 Ls).
5. 10 dienu brauciens uz Čehiju caur Poliju un to tūrisma objektu apskate (apm. 60 Ls).

LU Tūristu klubs

Raiņa bulv. 19, 107.istaba, t.225298, 223114

PATEICĪBA

LU Studentu Padomei par atbalstu, kas deva iespēju Vēstures un filozofijas fakultātes studentiem Tenim Nigulim un Baibai Turkai piedalīties ISHA konferencē Miškolcā Ungārijā no 17. līdz 19.februārim.

LU izdevniecība "UNIVERSITĀTES AVĪZE"

saliek grāmatas, brošūras, konspektus, veido vizītkartes ...

sagatavojam grāmatas izdošanai

(tekstu literārā rediģēšana, korektūra, mākslinieciskais un datormakets)

piedāvājam foto pakalpojumus, attēlu skanēšanu un apstrādi.

Mācībspēki un studenti,

esam gatavi veidot jūsu ieceres pasaules UNI - PRESS līmeni!

Adrese: Raiņa bulv.19, 110.t., tel. 222944.

FAKULTĀTĒS

Juridiskā fakultāte

23. martā plkst. 15.00 Lielajā aulā notiks Juridiskās fakultātes atvērto durvju diena.

24. martā plkst. 13.00 turnīrs minifutbolā vīriešiem. Piedalās: Vēstures un filoz. fak., Juridiskā fak. un Rīgas Aviācijas universitātes Ekonomikas fak. Sacensības notiks RAU sporta zālē.

Veselības un sporta izglītības katedra

1. martā sāksies izloze basketbolā vīriešiem un volejbolā sievietēm. Sacensības notiks Sporta ielā (basketbols) un Ķīmijas fak. sporta zālē (volejbols).

Vadības un ekonomiskās informātikas fakultāte

Ekonomikas teorijas katedras vīrieši domā atzīmēt 8. marta svinības, ko, pēc viņu domām, sievietes nenovērtē. Svinību norise tiek turēta slepenībā.

Ekonomikas fakultāte

16. martā plkst. 14.15 Asp. bulv. 5 Aktu zālē notiks darbinieku kopsapulce sakarā ar LU Satversmes sapulces dalībnieku vēlēšanām.

Martā koferus kravās 5 vai 6 Ekonomikas fakultātes studenti, lai mērotu ceļu uz Zviedriju, Stokholmas Ekonomikas universitāti

Teoloģijas fakultātē

Fakultātes studenti katru rītu no 8.00 līdz 8.30 rīko rīta svētbrižus Mazajā aulā, kurus vada kāds no studentiem (isi lasījumi un neliela uzruna), bet interesantākā iezīme ir nepamatoti aizmirsto gregoriānisko psalmu dziedājumu atjaunošana.

Kristīgo Studentu Biedrība katru otrdienu pl.18.30 415.auditorijā (Raiņa bulv.19) rīko Bībeles stundas.

Interesantu kursu "Konkordijas grāmata" lasa Rīgas Augšāmcelšanās draudzes un Ēveles draudžu mācītājs Guntis Kalme.

Filoloģijas fakultāte

Latviešu literatūras katedra 2. martā rīko gadskārtējo konferenci "Lat-

viešu literatūras virzieni un žanri. 20. gadsimta 20. gadi." Konferencē piedalīsies Latviešu literatūras katedras profesori un doktoranti. Programmā: B.Tabūns "Konstruktīvisma iezīmes P.Ķikuta un L. Laicena daiļradē" L.Kilēvica "Pasaku lugas žanrs 20. gados", S.Okuneva "Krāsu epiteti V.Plūdoņa lirikā (1920. - 1930.)", V.Valeinis "Franča Trasūna daiļrades žanri", A.Lazareva "Jāņa Veseļa agrīnā proza virzienu aspektā"

Latviešu literatūras katedra 6.aprīli rīko konferenci, kas veltīta Raiņa 130 - gadei, "Rainis. Dzejnieks un politika" Konference notiks Visvalža ielā 4a, 205.aud. Sākums: pl. 10.00. Piedalīsies gan LU, gan citu zinātnisko iestāžu pārstāvji. Programmā: K.Lūsis "Raiņa filozofija - izpētes līmeņi un metodoloģija", V.Butkus "Raiņa "Uguns un nakts": uguns semantika", A.Stikāne "Vērtību sistēma Raiņa bērnu dzejā", G.Griņuma "Rainis un Latviešu komiteja Šveicē", V.Eihvalds "Raiņa "Piecas Dagdas skiču burtnīcas" literāro strāvojumu aspektā", S.Radzobe "Raiņa lugu interpretācija latviešu teātri beidzamajos divdesmit gados"

ATVĒRTO DURVJU DIENA

- Teoloģijas fakultāte - 20. martā pl.10.00 dekanāta telpās
- Ekonomikas fakultāte - 22. martā pl.13.00 Aktu zālē, 4. stāvā.
- Filoloģijas fakultāte - 20. martā pl.12.00 Aktu zālē.
- Fizikas un matemātikas fakultāte - 23. martā pl.13.00 13. auditorijā.
- Ģeogrāfijas fakultāte - 23. martā pl.12.00 2.auditorijā.
- Ķīmijas fakultāte - 23. martā pl.11.00 21.auditorijā.
- Pedagoģijas fakultāte - 24.martā pl.14.00 auditorijā.
- Svešvalodu fakultāte 20. martā pl. 13.30 Aktu zālē.
- VEI fakultāte 22. martā pl.12.00 Aktu zālē, 4.stāvā.
- Vēstures un filozofijas fakultāte - 23. martā pl.14.00 - 15.00 1., 2. 3.auditorijā.
- Bioloģijas fakultāte - 21. martā pl. 12.00 2.auditorijā.

"Universitātes Avīze"

Redaktore ILZE BRINKMANE

Tekstus rediģē: LINDA VAITS, GINTA LUKŠEVICA

Tekstus ievada: LAILA LAPSA, INESE ADJĀNE, LĪGA MEIRE

Datorsalikumu veido: ILZE STIKĀNE, JĀNIS ZUTERS

Komerējautājumus kārtō: ALDIS ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv.19, 110.telpa, Rīga, LV-1586,

Tālrunis: 222944, fakss: 371-2-222944,

Elektroniskais pasts: ua@sisenis.mii.lv

Reģistrācijas apliecības Nr.535. Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.